

§ 25-tilladelse efter miljøvurderingsloven (VVM-tilladelse) for

Baltic Pipe Projekt

**Landdel: Fra Houstrup Strand
til Faxe Syd
tilslutningspunktet
(Energinet er byggherre)**

Indhold

1.	Afgørelse om tilladelse efter miljøvurderingsloven til Baltic Pipe Projekt på land, hvor Energinet er bygherre	5
1.1	Indledning	5
1.2	Baggrund	7
1.3	Beskrivelse af Energinets projekt på land	10
1.4	Afværgeforanstaltninger	14
2.	Offentlig høring	23
2.1	Høringer i forbindelse med afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold	23
2.2	Høringen over miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse	25
3.	Vilkår for tilladelsen	29
4.	Begrundelse for afgørelsen	34
5.	Overvågning	49
6.	Offentliggørelse	50
7.	Klage	51

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1	Kort over projektområdet
Bilag 2	Miljøkonsekvensrapporten
Bilag 3	Supplerende oplysninger i tillæg til miljøkonsekvensrapporten
Bilag 4	Natura 2000 vurdering og bilag IV arter (Landdel)
Bilag 5	Høringsnotat

1. Afgørelse om tilladelse efter miljøvurderingsloven til Baltic Pipe Projekt på land, hvor Energinet er bygherre

1.1 Indledning

Miljøstyrelsen afgør hermed, at etableringen af Baltic Pipe projektets anlægsdele på land, som Energinet er bygherre for, kan tillades. Det er en forudsætning for tilladelsen, at Energinet etablerer og driver projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten, herunder ved gennemførelse af de afværgeforanstaltninger, der er anført i rapporten og er listet i afsnit 1.4 i afgørelsen, samt de fastsatte vilkår for tilladelsen, der fremgår af afgørelsens afsnit 2.

Afgørelsen om tilladelse er truffet i henhold til § 25 stk. 1 i miljøvurderingsloven¹. Tilladelsen omfatter følgende dele af Baltic Pipe projektet på land:

- Rørledning i Jylland fra ilandføringspunktet ved Houstrup Strand til modtageterminal Nybro.
- Rørledning i Jylland fra Egtved til ilandføringen øst for Sønder Stenderup ved Lillebælt.
- Rørledning på Fyn fra ilandføringen ved Skrillinge Strand i Middelfart Kommune til Nyborg.
- Rørledning på Sjælland fra Kongsmark på Sjælland til Faxe Syd tilslutningspunktet mellem landanlægget og gasrøret fra Østersøen (ca. 250 m fra kystlinjen).
- Ny kompressorstation og transformerstation ved Hestehavevej øst for Sydmotorvejen E47 i Næstved Kommune.
- Elkabler fra kompressorstationens transformerstation og frem til eksisterende transformerstation Blangslev og/eller Haslev, herunder jordtråd på dele af 132 kV luftledningsanlægget mellem Næstved og Fensmark.
- Anlæg af nye linjeventilstationer og ændring af eksisterende langs gasrørledningen (i alt 17 stationer).
- Midlertidige arbejdspladser langs tracéet (antal 125), herunder røroplagspladser samt arbejdspladser til underboring af rør og kabler.

Den geografiske placering af projektelementerne nævnt ovenfor er vist på kortmaterialet i bilag 1 til afgørelsen.

Grundlag og forudsætninger for tilladelsen:

VVM-tilladelsen meddeles på baggrund af:

- Energinets ansøgning af november 2017
- Høringssvar modtaget i forbindelse med de offentlige høringer afholdt i perioderne 19.12.2017-22.01.2018, 18.06.-06.07 2019 og 15.02.-12.04.2019
- Energinets miljøkonsekvensrapport for landdelen af februar 2019

¹ Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). Lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25/10/2018.

- Supplerende oplysninger vedr.:
 - Trykprøvning af rørledningerne før idriftsættelse af xx.0x.2019 samt resultaterne af høringen af myndigheder og vandværker vedr. levering af råvand til trykprøvningen samt bortskaffelse af det brugte vand, jf. notat af 05.07.2019
 - Reviderede støjregninger og afværgetiltag ved Lillebælt af 24.05.2019 samt Energinets notat af 06.06.2019 og suppleringer af 13.06.2019.
 - Ændring af adgangsvejen til kompressorstationen af 11.06., høringssvar fra partshøring vedr. ændringen og bemærkninger fra Energinet af 05. 07. 2019
 - Overvågningsprogram ved kildevælde i Odense Kommune af 25.06.2019
 - Overvejelser vedr. terrænregulering/jordvolde omkring kompressorstationen af 11.06.2019
- Energinets bemærkninger til høringssvarene modtaget i 2. offentlighedsfase
- Miljøstyrelsens vurdering af projektets landdel i henhold til bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af vise arter, jf. Bilag 4
- Erhvervsstyrelsens landsplandirektiv for projektet med ikrafttrædelse 12.07.2019²

Baltic Pipe er en gasrørledning, som skal transportere naturgas fra den norske Europipe II ledning i Nordsøen til Danmark og Polen. Energinet er bygherre for den danske del af projektet, som omfatter anlæg i Nordsøen, Lillebælt og på land i Danmark frem til tilslutningspunktet ved Faxe Syd, ca. 250 m før kysten. Gaz-System er bygherre for sidste landdel på 250 m samt for gasrøret på hele strækningen i Østersøen og udvidelserne i det polske gastransmissionsnet.

Projektet er i sin helhed omfattet af bilag I, punkt 16.a i miljøvurderingsloven. Det betyder, at projektet er omfattet af krav om miljøvurdering og VVM-tilladelse, før projektet kan realiseres.

Denne afgørelse omhandler alene de dele af projektet på land, hvor Energinet er bygherre, dvs. landanlægget, der strækker sig fra ilandføringen ved Houstrup Strand ved vestkysten i Jylland og frem til tilslutningspunktet, hvor gasrørledningen fra Østersøen og gasrørledningen på land samles, ca. 250 m før kysten ved Faxe Syd, på Sjælland. De sidste 250 m af anlægget på land er Gaz-System bygherre for, og behandles derfor i en separat afgørelse, som stiles til Gaz-System, jf. Miljøstyrelsens afgørelse om Baltic Pipe Projektet, Landdel: Fra Kystlinjen til Faxe Syd tilslutningspunktet (Gaz-System S.A. er bygherre) af 8. juli 2019.

Miljøstyrelsen varetager kommunalbestyrelsens opgaver og beføjelser i denne sag, da Energinet er bygherre, jf. § 3 stk. 1 nr. 2 i miljøvurderingsbekendtgørelsen³. Miljøstyrelsen er også VVM-myndighed i forhold til Gaz-Systems projektandel, da VVM-myndigheden overgår til styrelsen, blot dele af det samlede projekt har en statslig bygherre, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Energistyrelsen er myndighed for miljøvurderingen af Baltic Pipe for dele af anlægget, som ligger på dansk havområde, da Energistyrelsen er myndighed for rørledninger på havområdet, jf. § 17, stk. 4 i miljøvurderingsloven.

Ifølge § 10, stk. 2 i miljøvurderingsbekendtgørelse erstattes tilladelser til VVM-pligtige projekter helt eller delvis af en godkendelse efter § 33 i lov om miljøbeskyttelse eller af en tilladelse

² Erhvervsministeriets bek. nr. 713 af 09/07/2019

³ Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 59 af 21. januar 2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VMM).

efter miljøbeskyttelseslovens § 28. Udvidelsen af eksisterende gasanlæg ved Nybro er godkendelsespligtig med Miljøstyrelsen som godkendelsesmyndighed. Miljøgodkendelsen erstatter således VVM-afgørelsen fsva. denne udvidelse. Trykprøvevand anvendt til tæthedsprøvning af rørledningen under Lillebælt indvindes fra og ledes ud til Lillebælt og Kolding Kommune har udarbejdet et udkast til tilladelse. Såvel udkast til miljøgodkendelse af udvidelsen af anlægget ved Nybro og tilladelsen til udledning af trykprøvevand til Lillebælt offentliggøres derfor sammen med udkastet af denne VVM-afgørelse.

Projektstrækningen over Østersøen blev vurderet til at kunne give anledning til grænseoverskridende påvirkninger for landene omkring Østersøen og på baggrund af ønske fra Sverige, Tyskland og Polen er for så vidt angår disse forhold gennemført en Espoo-proces.

Ifølge miljøvurderingslovens § 38 må det ikke træffes afgørelse om tilladelse efter loven, hvis der kan forventes væsentlige indvirkninger på miljøet i en anden stat, før miljø- og fødevareministeren har givet samtykke hertil. Den del af projektet, som udføres på land og som er omfattet af denne afgørelse, kan ikke have væsentlige grænseoverskridende miljøpåvirkninger. Der er på dette grundlag meddelt, at det ikke er krav om samtykke for projektanlægget på land.

Samordningsreglerne

I projektet skal der foretages en miljøkonsekvensvurdering efter miljøvurderingsloven samt en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsen⁴, og der er således krav om en fælles procedure eller samordnet procedure ved foretagelsen af disse vurderinger, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 7, stk. 1.

Miljøstyrelsen har som VVM-myndighed besluttet, at der anvendes en fælles procedure, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 7, stk. 2 og der skal således foretages en samlet myndighedsvurdering af projektet, herunder en fælles konsekvensvurdering, jf. § 8, stk. 1. Den fælles konsekvensvurdering for projektet på land udarbejdes af Miljøstyrelsen som VVM-myndighed, og øvrige myndigheder, som skal meddele tilladelse til projektet efter anden lovgivning, skal anvende vurderingen som grundlag for sin afgørelse, jf. § 8, stk. 1. Det betyder blandt andet, at eventuelle senere afgørelser omfattet af habitatbekendtgørelsen, hvor som de øvrige myndigheder skal træffe afgørelse, skal vurderes ud fra vedlagte fælles konsekvensvurderingen for projektet.

Energistyrelsen har foretaget tilsvarende vurderinger for anlægsdelene på de marine områder (offshore delene) i henhold til bekendtgørelse om konsekvensvurdering vedrørende naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, mv. offshore. Der er således gennemført en habitatkonsekvensvurdering for hele projektet, som er sammenfattet i et fælles notat, Baltic Pipe Project, Natura 2000 vurdering, som bl.a. kan ses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Konsekvensvurderingerne både på land og på vand viser, at projektet ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne omfattet af gældende habitatbekendtgørelser på området, og at projektet heller ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområder for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Notatet kan bl.a. ses på Miljøstyrelsens hjemmeside på www.mst.dk/Baltic-Pipe. Konsekvensvurderingerne for anlægget på land er desuden vedlagt afgørelsen, se bilag 4.

1.2 Baggrund

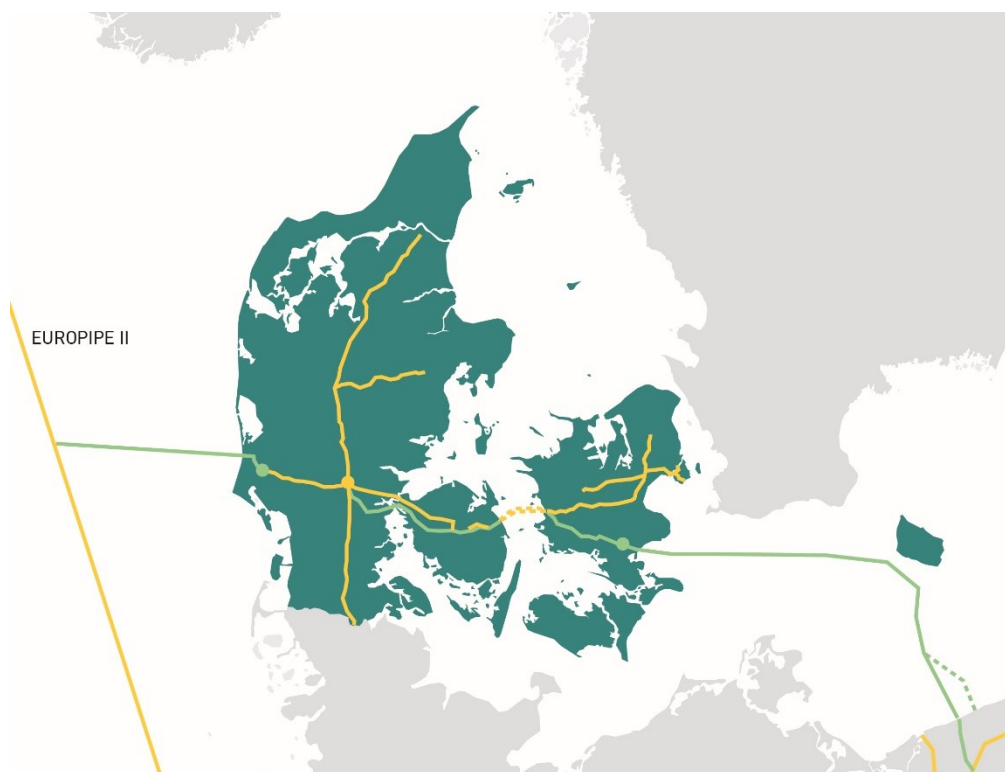
Energinet og den polske virksomhed Gaz-System ansøgte i november 2017 Miljøstyrelsen og Energistyrelsen om at igangsætte en miljøvurdering af Baltic Pipe projektet, som er et gastransmissionsanlæg, der skal transportere naturgas fra den norske Europipe II ledning i

⁴ BEK nr. 1595 af 06/12/2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Nordsøen til Danmark og Polen. Rørledningen kommer til at bestå af 210 km landanlæg og 230 km anlæg på havet og den skal transportere op til 10 milliarder kubikmeter gas pr. år.

Det samlede projekt på dansk territorium består af følgende elementer (Jf. figuren nedenfor):

- Rørledning og ventilarrangement fra Europipe II rørledningen i Nordsøen og ind til vestkysten af Danmark ved Blåbjerg.
- Rørledning i Jylland fra ilandføringspunktet ved Blåbjerg til modtageterminal Nybro.
- En udbygning af modtageterminalen i Nybro.
- Rørledning i Jylland fra Egtved til Lillebælt.
- Rørledning til krydsning af Lillebælt.
- Rørledning på Fyn fra Lillebælt til Nyborg.
- Rørledning på Sjælland fra Kongsmark til samlingspunktet med en rørledning over Østersøen til Polen.
- Ny kompressorstation ved Everdrup i Næstved Kommune.
- Ny transformerstation på kompressorstationen ved Everdrup.
- Elkabler fra en eller flere eksisterende eltransformerstationer ved Blangslev og/eller Haslev og frem til kompressorstationen.
- Anlæg af linjeventilstationer og ændring af eksisterende, langs med gasrørledningen.
- En rørledning på land fra samlingspunktet i Faxe Kommune gennem en tunnel ud i Faxe Bugt.
- En rørledning på danske havområder tværs over Østersøen fra Sydøstsjælland (Faxe Bugt) til Polen.

På strækningen fra Nybro til Egtved og ved krydsningen af Storebælt fra Nyborg til Kongsmark er kapaciteten i den eksisterende gas infrastruktur tilstrækkelig til at håndtere de gasmængder, der planlægges i Baltic Pipe projektet. Derfor er der ingen nye anlæg på disse strækninger.

Beskrivelser af anlægsarbejderne og driftsforhold for de enkelte delstrækninger på havet og på land er detaljeret beskrevet i projektets fire miljøkonsekvensrapporter.

Formålet med projektet er ifølge Energinet:

- En øget forsynings sikkerhed, idet Baltic Pipe projektet vil give adgang til flere forsyningskilder i Danmark, Polen, Finland og de baltiske og central- og østeuropæiske regioner. Adgang til flere forsyningskilder giver øget forsynings sikkerhed,
- Øget konkurrence, idet Baltic Pipe projektet vil skabe grobund for øget handel og stærkere konkurrence på gasmarkedet,
- Lavere priser og samfundsøkonomiske fordele for Danmark, primært ved at transportomkostninger for de danske gasforbrugere vil falde, da der som følge af den øgede transitmængde, som projektet medfører, vil være forholdsvis flere til at dække omkostningerne ved at opretholde det danske gassystem, efterhånden som gasforbruget i Danmark falder.
- Billigere transport af grønne gasser, da lavere transmissionsomkostninger er en fordel for produktionen af grøn biogas, som bliver billigere at flytte og anvende.
- Lavere CO₂-udledning, da Baltic Pipe projektet har potentiale til at øge anvendelsen af naturgas som brændsel på kraftværker. I Polen, Central- og Østeuropa og i de baltiske lande kan dette medføre, at naturgas erstatter brugen af andre fossile brændsler såsom kul, som udleder mere CO₂. Baltic Pipe projektet kan også på sigt understøtte integrationen af vedvarende energikilder som biogas i gasledningsnettet, hvis der opstår efterspørgsel efter det i fremtiden.

Ifølge Energinet vil projektet dermed bidrage til udviklingen af EU's indre energimarked og vil både give sikrere og billigere gas og skabe mulighed for at reducere CO₂ udledninger på sigt.

Dele af Baltic Pipe er optaget på Europa-Kommissionens liste over projekter af fælles interesse (PCI - Project of Common Interest). Det vil sige, at Kommissionen har udpeget projektet med henblik på at forbedre muligheden for at skabe et integreret energimarked i EU. Formålet med et integreret energimarked er at sikre værdi for pengene for forbrugerne og bidrage til forsynings sikkerheden i Europa.

Bygherrerne har i overensstemmelse med kravene i miljøvurderingsloven udarbejdet en miljøkonsekvensrapport for projektet, som af hensyn til myndighedsbehandlingen og offentlighedens mulighed for at håndtere den store datamængde, i en koordineret proces er fremstillet i fire separate miljøkonsekvensrapporter, som specifikt omhandler henholdsvis:

1. Rørledningen i Nordsøen
2. Rørledningen til krydsning af Lillebælt
3. Rørledning og tilknyttede anlæg på land henover Danmark
4. Rørledning i de danske dele af Østersøen

Som en del af miljøvurderingsprocessen er der herudover foretaget en høring af landene omkring Østersøen, der kan blive påvirket af projektet. Sverige, Tyskland og Polen har ønsket en nærmere vurdering af projektets grænseoverskridende påvirkninger, da de tre lande har havområder, der potentielt kan påvirkes af de dele af projektet, som finder sted i danske havområder. Sverige, Tyskland og Polen har derfor haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet. Det er sket i en såkaldt Espoo-proces. Der er hertil udarbejdet en særskilt rapport, som er sendt til Sverige, Tyskland og Polen, og som beskriver og vurderer mulige grænseoverskridende påvirkninger fra projektet.

Bygherrene har herudover udarbejdet et 'ikke-teknisk resumé' for projektet, der i et uteknisk og let forståeligt sprog redegør for det samlede projekt, og hvordan projektet påvirker befolkning og miljø ved både anlæg og drift af rørledningen. Strukturen og rapporterne for den samlede miljøvurdering af Baltic Pipe projektet er vist på nedenstående figur:

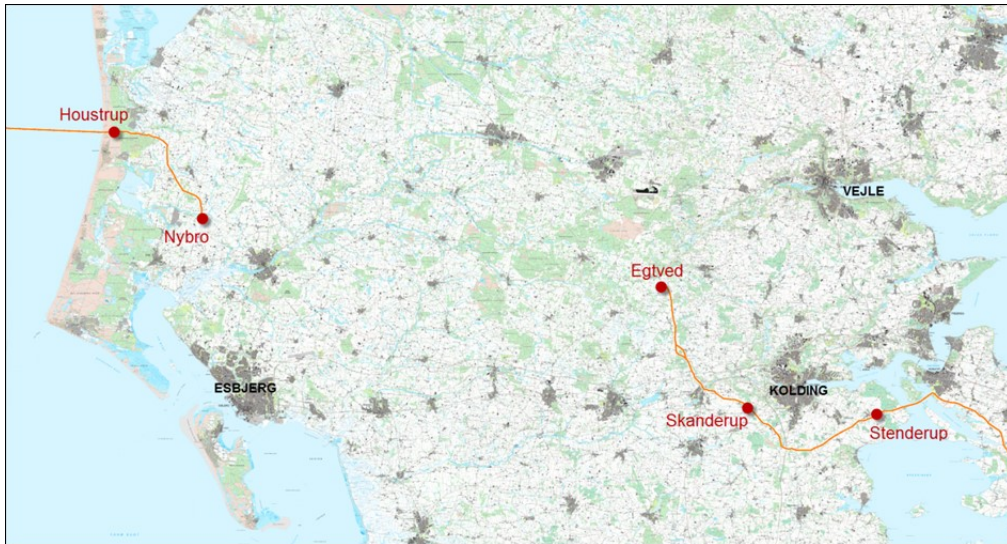
Figur 1-1 Rapporter der beskriver den samlede miljøvurdering af Baltic Pipe projektet.

Miljøstyrelsen er som nævnt i afsnit 1.1 VVM-myndighed kun på de dele af anlægget, som etableres på land. Nærværende tilladelse er således opbygget alene på baggrund af bygherrerens oplysninger og vurderingerne som hidrører landdelen af projektet, og som er sammenfattet i Miljøkonsekvensrapport Landdel, februar 2019.

1.3 Beskrivelse af Energinets projekt på land

Baltic Pipe projektets anlæg på land omfatter nyetablering af i alt ca. 210 km gasrørledninger tværs over Danmark og starter ved Jyllands vestkyst ved Blåbjerg. Rørledningen føres i land ved Houstrup Strand og videre herfra ind under Natura 2000 området ved Blåbjerg, for ca. halvdelen af strækningen, med en underboring. Herefter graves rørledningen ned gennem den sidste del af Natura 2000 området på ca. 1000 m og videre frem til modtageterminalen ved Nybro i Varde Kommune.

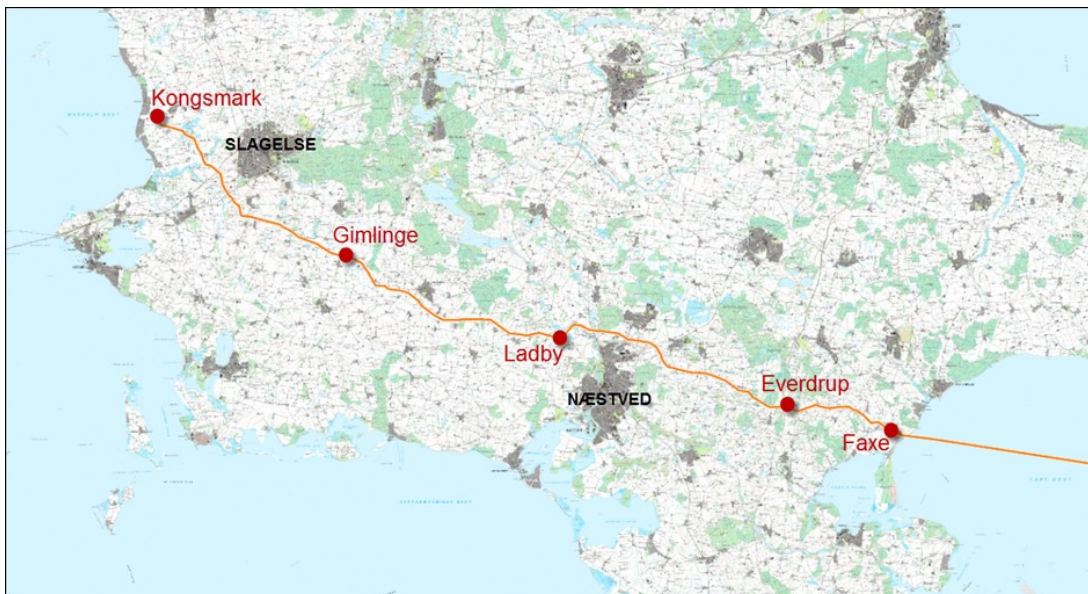
Mellem Nybro og kompressorstationen i Egtved kan gassen strømme i den eksisterende gasrørledning, som på denne strækning er stor nok til at rumme den ekstra gasmængde. Fra Egtved graves rørledningen ned gennem Vejle, Vejen og Kolding kommuner frem til Lillebælts kyst på Stenderup halvøen i Kolding Kommune. Gesten Skov i Vejen Kommune passeres ved en underboring.

Lillebælt krydses syd for Fænø og rørledningen føres i land på Fyn ved Skrillinge Strand i Middelfart Kommune. Her fra graves rørledningen ned henover Fyn gennem Middelfart, Assens, Odense, Fåborg-Midtfyn, Kerteminde og Nyborg Kommuner til Storebælt, hvor gassen kan føres gennem det eksisterende rør under Storebælt til Kongsmark i Slagelse Kommune på Sjælland. På Fyn passerer Brænde Å og Odense Å ved hjælp af underboringer.

Fra Kongsmark graves gasrørledningen ned gennem Slagelse og Næstved Kommuner frem til en ny kompressorstation ca. 1,5 km øst for Everdrup i Næstved Kommune. Suså og Valdmose Grøft passerer med underboringer. Fra kompressorstationen graves ledningen ned frem til slutningspunktet med rørledningen fra Østersøen, ca. 250 m fra Østersøkysten nær Strandgård Dyrehave syd for Faxe Ladeplads i Faxe Kommune.

Det sidste stykke ud til kysten føres rørledningen gennem en tunnel under kystklinten og ud i Faxe Bugt. Gaz System er bygherre for tilslutningspunktet mellem sø- og landrørledningen ved Faxe Syd og de sidste 250 m herfra og op til kysten. Det er derfor udarbejdet en separat afgørelse for denne del af anlægget, og er dermed ikke omfattet af dette dokument.

De enkelte strækninger og placeringer af linjeventiler, stationer samt midlertidige arbejdspladser er geografisk afgrænset i Bilag 1 til afgørelsen.

Gasrørledningens linjeføring er planlagt i en proces bestående af tekniske, sikkerhedsmæssige og miljømæssige undersøgelser, konsultationer af og dialog med myndigheder og faglige institutioner, ved de gennemførte høringer af befolkningen, ved borgermøder og ved besøg hos berørte lodsejere. De offentlige høringer og myndighedshøringer, som Miljøstyrelsen har afholdt i forbindelse med idéfasen, dvs. til brug for afgrænsning af den miljøkonsekvensvurdering, som bygherrerne, skulle udarbejde, samt i forbindelse med offentliggørelsen af miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse om tilladelse, og hvordan høringssvarene er indgået i sagsbehandlingen, er redegjort for nærmere i næstkommende afsnit 2.

Gasrørledningen og de tilknyttede anlæg er på ovennævnte grundlag placeret, så de i størst mulig grad undgår at påvirke mennesker, sårbar natur, planlagte udviklingsområder, erhverv og erhvervsområder og kulturarv.

Selve anlægsarbejderne omkring gasrørledningen har generelt en begrænset geografisk udbredelse og anlægsaktiviteterne foregår som regel i en relativ kort periode. Rørledningen graves ned, så den alle steder er dækket af minimum 1 meter jord. Nedgravningen foregår i et arbejdsbælte, hvor der ud over selve ledningsgraven også skal have plads til den opgravede jord og muld, til de maskiner, der benyttes til arbejdet og til selve rørledningen.

Inden ledningsgraven graves, ryddes arbejdsbæltet for vegetation og mulden fjernes og lægges i depot. Derpå lægges rørene i forlængelse af hinanden i det ryddede arbejdsbælte. Rørene svejses sammen med mobilt svejseudstyr og lægges på strøer langs ledningsgraven.

Når ledningsgraven er udgravet løftes de sammensvejsede rør ned i rørgraven af et antal løftekraner. Herefter lægges det opgravede materiale tilbage i ledningsgraven og jorden komprimeres omkring og over gasrørledningen. Det er ikke nødvendigt at lægge sand og grus omkring

ledningen på grund af rørets ståltykkelse og stivhed. Derfor er der heller ikke mulighed for at grundvand finder nye veje langs med røret.

Dræn og andre ledninger, som har måttet afbrydes under udgravning af rørgraven, repareres og retableres når ledningsgraven opfyldes med jord. Overskydende jord fordeles over hele arbejdsbæltets bredde. Herefter retableres overjord og muldjord. Arbejdsarealet afleveres ryddet, planeret og enten pløjet, grubbet eller harvet efter nærmere aftale med lodsejeren.

Varigheden af de samlede anlægsarbejder på den enkelte lokalitet påregnes at være ca. 2 – 3 måneder. Anlægsperioden er eventuelt længere, hvis det er nødvendigt at benytte særlige anlægsmetoder – eksempelvis ved krydsning af sårbar natur eller store veje og jernbaner.

Hvis gasrørledningen skal passere et beskyttet naturområde eller et beskyttet dige og andre sårbare områder, kan arbejdsbæltet i nogle tilfælde og på korte strækninger indsnævres, så påvirkningen er så lille som muligt. Hvis gasrørledningen skal passere områder med højtliggende grundvand sikres det mod opdrift ved at placere betonryttere omkring røret.

Mindre veje krydses ved gennemgravning. Trafikken dirigeres imens ad alternative ruter. Hvis nødvendigt kan krydsningen foretages i to trin, så det kun er et spor der afspærres ad gangen.

Grøfter og mindre vandløb krydses også som udgangspunkt ved gennemgravning. Det kan i de fleste tilfælde gennemføres på 1-2 dage. Vandet ledes uden om gennemgravningen via rør, pumpe eller gravet rende i perioden. I visse tilfælde kan gasrørledningen lægges i en våd grav uden at omdirigere vandløbet. Ledningen beskyttes med betonryttere for at modvirke opdrift og skader ved oprensning af vandløbet.

Ved krydsning af eksempelvis særlig sårbar natur, store vandløb, større veje herunder motorveje eller jernbaner benyttes særlige opgravningsfri krydsningsmetoder. Her kan gasrørledningen enten rammes under forhindringen ved hjælp af en hydraulisk hammer, eller man kan lave en underboring. Metoderne kræver betydeligt mere plads og tager længere tid og giver derfor større gener i lokalområdet. Store veje og jernbaner krydses efter tilladelse fra Vejdirektoratet og Banedanmark.

Der underbores ved passage af den største del af Natura 2000 området Blåbjerg, samt ved passage af Natura 2000 områderne Odense Å og Suså.

Ud over selve gasrørledningen etableres der også et antal linjeventilstationer langs strækningen. Linjeventilstationerne kan anvendes til at afspærre gassen i ledningen i sektioner i tilfælde af reparationsarbejder. Nogle af linjeventilstationerne har samtidigt mulighed for at afsende og modtage såkaldte rensegrise, der benyttes til inspektion og rensning af gasrørene. Linjeventilstationerne er generelt på 1500 m² og indrettes med afskærmende beplantning.

Herudover etableres der en modtageterminal i Nybro, hvor trykket i gasrørledningen sænkes, inden gassen føres videre tværs over Danmark. Modtageterminalen etableres inden for det eksisterende gasanlæg i Nybro. Der opføres en ny servicebygning med tre 20 m høje skorstene samt andre anlæg, der svarer til de eksisterende.

Inden gassen sendes fra Danmark over Østersøen skal trykket øges igen. Der bygges derfor en ny kompressorstation ved Sydmotorvejen E47, ca. 1,5 km fra Everdrup i Næstved Kommune. Kompressorstationen opføres med op til 4 kompressorenheder.

Kompressorstationen i Everdrup skal bruge strøm til at drive kompressorerne, der hæver trykket i gasrørledningen, og derfor etableres en transformerstation i den sydlige del af området.

Strømmen vil komme via et nedgravet jordkabel. Af hensyn til forsyningsikkerheden føres elkabler frem fra to eksisterende transformerstationer ved Haslev og Blangslev.

Når gasrørledningen er anlagt, vil der ud over kompressorstationen øst for motorvejen E47 ved Everdrup og de nye modtagefaciliteter på det eksisterende Nybrogasanlæg kun være nye elementer over jorden i form af en række linjeventilstationer, der er forholdsvis små og lave anlæg og afskærmet bag beplantning. Det gælder for samtlige stationer, at aktivitetsniveauet på anlæggene i driftssituationen er lav og ganske ukompliceret, idet stationerne kun anvendes til trykregulering af gassen eller som i linjeventilstationerne, alene til servicering af rørledningerne.

Baltic Pipe planlægges idriftsat 1. oktober 2022. Efter at nødvendige tilladelser i henhold til miljøvurderingsloven samt plangrundlaget er vedtaget for projektet, indhentes de øvrige nødvendige særlovstilladelser hos kommuner og styrelser i perioden fra juli 2019 til april 2020.

Herefter gennemføres besigtigelser og efterfølgende ekspropriationer i perioden oktober 2019 til februar 2021. De arkæologiske forundersøgelser gennemføres i perioden juni 2019 til medio 2021.

Forberedelserne til anlægsarbejdet vil ske opdelt i strækninger og vil derfor foregå i parallelle forløb.

1.4 Afværgeforanstaltninger

Energinet har med miljøkonsekvensrapporten oplyst, at der med henblik på at mindske eventuelle påvirkninger af projektet på omgivelserne er indarbejdet en lang række afværgeforanstaltninger i projektet. Disse afværgeforanstaltninger er en integreret del af projektet og er gengivet nedenfor.

1. Støj og vibrationer

- a. Ramning af pæle og spuns ved ilandføringerne i Lillebælt, kan kun ske i dagtimerne på hverdage mellem kl. 07 og kl. 18.
- b. Alt arbejde med spuns og pæle påbegyndes og fortsættes så længe som muligt med vibrering. Spunsvægge etableres i så vid udstrækning som muligt ved brug af vibrering, hvilket er helt afhængig af jordbundsforholdene. Når vibrering ikke kan benyttes skiftes til ramning. Installationen af guidepælene (trækpælene) syd for Fænø vil indledningsvist blive søgt etableret med vibrering, men der vil blive skiftet til ramning, hvis vibreringen ikke kan få pælen ned. Jordbundsforholdene i Lillebælt er af en sådan karakter, at ramning anses som nødvendig.

Energinet vil tilbyde de husstande, der bor umiddelbart ud til den del af byggepladserne, hvor de mest støjende aktiviteter med ramning foregår, og hvor det kan kortlægges, at støjniveauet vil ligge væsentligt over 70 dB, mulighed for alternativt ophold i tidsrummet for anlægsarbejderne (inkl. mulighed for overnatning). Dette kan være i et sommerhus.

Alternative løsninger for nedbringelse af støjen ved de konkrete ejendomme kan være midlertidig afskærmning af vinduer eller opsætning af støjskærm tæt på ejendommen. De alternative løsninger kontra genhusning skal vurderes ud fra en samlet teknisk-økonomisk betragtning. Energinet vil drøfte løsninger individuelt med de berørte boliger samt den berørte erhvervsjendom ved Skrillinge Strand, da der vil være tale om tiltag på lods-ejers ejendom.

Når anlægsarbejdet ved Lillebælt er detailplanlagt i samarbejde med den valgte entreprenør for opgaven, vil Energinet få udarbejdet supplerende støjberegninger, som skal danne grundlag for den endelige afgrænsning af de berørte ejendomme.

- c. Forud for igangsætning af rammearbejde forbundet med ilandføringen af gasrørledningen ved Lillebælt foretages fotografering af de nærmeste boliger, således at der er sikkerhed for, at arbejdet ikke påfører skader på bygninger (bygningsskadelige vibrationer). Fotograferingen foretages af en uvildig ekspert og vil omfatte boliger indenfor 100 m af de vibrationsgivende aktiviteter/rammeaktiviteter.
- d. Omkring kompressorstationen iværksættes dæmpning af trafikstøjen, såfremt beboerne i den nærmest liggende beboelsejendom tæt på den kommende adgangsvej til stationen (Rønnedevej 12), giver udtryk for at være stærkt generet af trafikstøjen forbundet til anlægsarbejdet. De konkrete og relevante tiltag udvælges efter nærmere drøftelser med kommunen og den berørte lodsejer.
- e. Efter idriftsættelse, foretages kontrolberegninger til dokumentation af, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser jf. "Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 1993 Beregning af støj fra virksomheder" omkring kompressorstationen overholdes. Om nødvendigt skal iværksættes afværgeforanstaltninger til yderligere støj dæmpning.
- f. Borgere og erhvervsdrivende, som kan blive berørt af anlægsarbejdet, vil blive orienteret rettidigt om anlægsarbejdets opstart og varighed. Orientering vil ske både ved direkte kontakt, hvis anlægsarbejdet foregår tæt på eller kan give større gener og ved skiltning i området.

2. Mulige tiltag til reduktion af støvgener

- a. Der vil generelt ske tilrettelæggelse af anlægsarbejdet så støvudvikling og gener fra støj minimeres mest muligt. Dette kan ske ved:
 - 1) Hensigtsmæssig placering af oplag af grus og sand
 - 2) Overdækning af støvende oplag eller anvendelse af køreplader
 - 3) Vanding af køreveje og hjulvask i forbindelse med tørt og blæsende vejr
 - 4) Evt. afskærmning af arbejdspladser

3. Lys

- a. Eventuel lyssætning på arbejdsarealer skal udføres, så belysning fokuseres på de ting, der skal oplyses og ikke spreder lys unødigt til omgivelser, ejendomme og veje.

4. Rekreative forhold

- a. Generelt bliver alle stiforbindelser reetableret hurtigst muligt. Der opsættes skiltning med alternative stiforbindelser ved alle midlertidigt afspærrede større rekreative vandre- og cykelstier herunder stier i:

Varde Kommune:	Blåbjerg Klitplantage
Vejen Kommune:	Regional cykelsti i Vejen Kommune
Kolding Kommune:	Cykelruterne Middelalderruten, Esbjerg-København, Kongeådal, Østersøruten og Østkystruten, Løberuten Vandvejen og Marguerittruten

Middelfart Kommune:	Lillebæltstien, cykelruten Kulturruten/Østersøruten, Margueritruten og i Brænde Ådal
Assens Kommune:	Skinnecykelbane, Tommerup Stationsby
Odense Kommune:	Margueritruten
Faaborg-Midtfyn Kommune:	Margueritruten
Nyborg Kommune:	Cykelsti (signaturroute) ved Odensevej vest for Aunslev og Margueritruten, mellem Aunslev og Skalkendrup
Slagelse Kommune:	Cykelruterne Korsør-København, Esbjerg-København og Sjællands Odde-Rødby Havn samt regionale vandreruter Trelleborgleden, Lorup-Korsør, Susåleden samt Fodsporet
Næstved Kommune:	Nationale cykelruter fra Sjællands Odde-Rødby Havn og Helsingør-Gedser ved Ladby, Regional vandrerute ved Ladby, fri-luftsområde mellem Sparreholm og Bækkeskov, Margueritruten ved Fuglebjerg, Krydsning af Krobæk, ved Everdrup., Snese Å samt tilknyttede naturarealer
Faxe Kommune:	Ny Næstvedvej og adgangsforhold til Camp Adventure ved Vester Egede samt stier ved Slothusene og Torup Sø.

- b. Anlægsarbejde på golfbanen ved Golfklub Lillebælt i Middelfart Kommune skal gennemføres så hurtigt som muligt og indenfor 2 måneder. Røroplag må ikke berøre golfbanens område. Arbejdsbæltet indsnævres visse steder på området efter aftale med golfklubben.
- c. Energinet vil i samarbejde med berørte lodsejere og Kolding Kommune arbejde for en midlertidig omdirigering af gående trafik langs kysten fra Gl. Ålbo campingplads forbi anlægsområdet ved kysten og videre mod nord i Kolding Kommune

5. Trafik og trafiksikkerhed

- a. Det bliver forud for anlægsarbejdet udarbejdet en plan for trafiksikkerhed herunder plan for skiltning og målrettet kommunikation til berørte borgere, institutioner, idrætshaller mv. som kan blive berørt af trafik relateret til anlægsarbejdet langs gasrørledningen og omkring modtageterminal Nybro og kompressorstationen.

6. Materielle goder – udvikling og erhverv

- a. Gasrørledningens godstykkelse tilpasses, så der ikke opstår konflikt med den eksisterende og planlagte arealanvendelse til bolig- og erhvervsområder, vej anlæg, vindmøller mv.
- b. Virksomheder og boliger sikres fornøden adgang til deres ejendomme under anlægsarbejder.
- c. Energinet koordinerer i videst mulige omfang anlægsfasen med Forsvarsministeriet for så vidt angår Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn med henblik på at undgå øvelsesmæssige begrænsninger i øvelses- og skydeterrænerne i Nymindegab og Oksbøl og for at minimere påvirkningerne på eventuelle militære transportkolonner til og fra øvelsesterrænet.

7. Jord – landbrugsdrift og skovbrug

- a. Dræn, som berøres af anlægsarbejdet, måles og fotodokumenteres, og efterfølgende reetableres til minimum samme stand som inden anlægsarbejdet. Hvis dræne generelt befinder sig i en dybde ned til omkring 1,2 – 1,3 m, vil gasledningen som udgangspunkt lægges dybere. Hvis et enkelt dræn ligger meget dybt, men ikke således at gasledningen kan passere over det, vil gasledningen blive bukket lokalt, således at gasledningen placeres under drænet.
- b. I de områder, hvor skove nødvendigvis skal krydses, skal arbejdsbæltet søges indsnævret til 15-20 m.
- c. For at undgå skade på jordens struktur kan efter en konkret vurdering udføres grubning. Ydermere for at mindske skader på jordens struktur holdes afrømmet muldjord og opgravet råjord adskilt, således at muldjorden kan reetableres uden opblanding af råjord.

8. Arkæologi og kulturarv

- a. Der benyttes køreplader i områder, hvor forundersøgelserne har påvist en risiko for skade på underjordisk kulturarv.

9. Landskab

- a. I de områder, hvor skove nødvendigvis krydses, søges arbejdsbæltet indsnævret til 15-20 m. Ved længere krydsninger af skove tilstræbes det, at tracéet bliver bugtet, så der ikke opstår meget lange og lineære åbninger.
- b. Ved krydsning af det landskabsfredede område ved Stenderup Hage, bliver følgende afværgeforanstaltninger gennemført:
 - 1) Anlægsarbejdet tilrettelægges, så det undgås at grave i den stejle kystskrænt i den nordlige del af projektområdet.
 - 2) Ved gennembrydning af levende hegn under etablering af gasrørledningen bliver rydning begrænset svarende til det indsnævrede arbejdsbælte på 15-20 m. Omkring opstrengningspladsen i områdets østlige del, vil der dog være behov for en bredere rydning i arbejdsarealets fulde bredde.
 - 3) Fjernet beplantning uden for servitutbæltet bliver så vidt muligt genetableret med tilsvarende vegetationstyper, så det virker naturligt og som i det øvrige landskab. Beplantning kan efterfølgende etableres i en afstand af 2 meter fra gasrørledningen.
 - 4) Ved etablering af arbejdsarealer og opstrengningsplads i forbindelse med krydsning af Lillebælt søges fældning af beplantning, og i særdeleshed større træer, minimeret i videst mulige omfang.
- c. Ved etablering af linjeventilstationer skal følgende afværgeforanstaltninger gennemføres:
 - 1) Linjeventilstationerne placeres så vidt muligt lavt i landskabet, da de her ofte skærmes af terrænet fra afstand.
 - 2) Linjeventilstationerne bliver så vidt muligt placeret i sammenhæng med eksisterende bevoksning. Herved sikres, at den omgivende beplantning, som skærmer stationen, ikke adskiller sig fra en ellers åben landskabskarakter.

- 3) Linjeventilstationerne omgives så vidt muligt af beplantning for at skjule tråde og de tekniske dele med mindre de placeres i åbne landskaber eller vil hindre værdifulde udsigter.
- b. Ved etablering af kompressorstation Everdrup skal følgende afværgeforanstaltninger gennemføres:
- 1) Stationsområdet for kompressorstation placeres med afstand til skovbrynet mod Tågeskov Hestehave mod nord. Afstanden betyder, at skovbrynet fortsat vil fremstå som et markant landskabelement.
 - 2) Stationsområdet omgives af tæt og høj beplantning for at mindske indblikket til bygninger og anlæg og derved minimere påvirkningen i landskabet.
 - 3) Terrænregulering ud mod det omgivende landskab søges gennemført som jævnt afrundet terrænbearbejdning, så stejle skråninger i videst mulige omfang minimeres. Alternativt søges disse beplantet, hvor det fungerer hensigtsmæssigt.
 - 4) Ved etablering af bro i forbindelse med adgangsvej til kompressorstationen vil brinker og vandløbsbund blive skånet mest muligt. Valg af arbejdsmetoder, der mindsker nedstrøms sedimentation af materiale i anlægsfasen.

10. Overfladevand

- a. Gennemgravning af vandløb, der er gydevand for laksefisk vil ske uden for gydesæsonen (december til april).
- b. Foranstaltninger med henblik på at minimere sedimentspildet mest muligt, vil blive taget efter en konkret vurdering og drøftelse med den respektive kommune.
- c. Typisk vil man ved reetablering af et gennemgravet vandløb efterfølgende udlægge gydegrus på stedet for at forbedre de fysiske forhold og for at stabilisere bunden og derved minimere sedimentation nedstrøms. Retablering vil ske til et niveau der er sammenlignelig eller bedre end den eksisterende tilstand.
- d. Opgravet jord placeres i tilstrækkelig afstand fra vandløbet, så det ikke forårsager sedimentspild ved eventuelle regnskyl.
- e. Passagen for fisk opretholdes under gennemgravningen ved et omløb.
- f. De største vandløb, eksempelvis Odense Å og Suså, krydses ved styrede underboringer for at skåne vandløbene og naturforholdene omkring åerne. Også mindre vandløb krydses ved andre opgravningsfrie metoder hvis forholdene ikke tillader gennemgravning.
- g. Uanset vandløbets type, målsætning eller hvorvidt det er privat eller offentligt, vil gasrørledningen overalt blive anlagt med en minimums afstand mellem gasrørledning og vandløbets bund på 1 meter. Af sikkerhedshensyn placeres betonplader over gasledningen for at sikre gasrøret mod graveskader i forbindelse med oprensning af vandløb eller andre gravearbejder.

- h. I det omfang det er nødvendigt at iværksætte tiltag til tørholdelse af ledningsgraven, det være sig ved oppumpning af tilstrømmende vand fra selve ledningsgraven eller ved iværksættelse af grundvandssænkninger, foretages ikke udledning af vand til vandløbet. Grundvand eller tilstrømmende overfladevand udledes på terræn, i en lavning eller hvor terrænet ikke skråner direkte mod vandløbet, efter forudgående aftale med kommunen pågældende lodsejer med henblik på nedsivning. Hvis vandet er forurenset, kræver det en forudgående tilladelse fra miljøbeskyttelseslovens § 19 fra kommunen.
- i. I områder, hvor der er kendskab til konkrete vådområdeprojekter bliver gasledningen anlagt med betonryttere, hvis det er nødvendigt som sikring mod opdrift. I øvrige områder udpeget som lavbundsområder, vil der blive taget stilling til nødvendige tiltag, når der foreligger konkrete planer for vådområdeprojekter. Gasledningen vil derfor ikke hindre gennemførelse af fremtidige vådområdeprojekter i de udpegede lavbundsområder.

11. Biodiversitet og natur

- a. Ved krydsning af beskyttet natur tages følgende afværgeforanstaltninger i brug:
 - 1) Arbejdsbæltet reduceres til mellem 15 og 20 meter i det omfang, det er nødvendigt.
 - 2) Ved retablering af naturområder skal sikres strukturel variation efter aftale med de respektive kommuner.
 - 3) Brug af hø/frømateriale for at reducere retableringstiden efter aftale med de respektive kommuner.
 - 4) Gennemføres tiltag der modvirker komprimering af jorden efter aftale med de respektive kommuner.
 - 5) Tilbagepumpning af vand til omkringliggende områder i forbindelse med midlertidig tørholdelse af rørledningsgraven. Dette skal forudgående godkendes af kommunen.
 - 6) Opmærksomhed på at næringsholdigt topjod ikke lægges øverst ved tilbagefyldning af jord i ledningsgraven efter konkret anvisning fra kommune
- b. Ved krydsning af fredskov tages følgende afværgeforanstaltninger i brug:
 - 1) Arbejdsbælte reduceres til 15-20 m.
 - 2) Omfanget af fældning af gamle træer skal minimeres mest muligt.
 - 3) Fældning af gamle træer med hulheder vil blive gjort i september og oktober.
- c. I forhold til rødlistede og fredede arter tages der forud for anlægsarbejdets opstart kontakt til interesseorganisationer for at indhente konkret og opdateret viden med henblik på at optimere anvendelsen af afværgeforanstaltninger.

12. Natura 2000

- a. Klitterne ved Blåbjerg, ådalen ved Odense Å, ådalen ved Suså, habitatområdet Vase Grøft og af to tilløb til Suså vest for Rønnede passeres ved underboring
- b. I forbindelse med underboringerne gennemføres visuel overvågning, så evt. udslip af boremudder hurtigt opdages og standses.

- c. Energinet stiller krav til entreprenøren om, at boremudderen alene indeholder miljø-acceptable stoffer, og om at mudderen ikke kan forurene miljøet. Ved boremudder følges sædvanlig procedure, hvor den relevante kommune inddrages i vurdering af tilsætningsstoffer til boremudderen. Vurderingen kan baseres på dokumentation for indholdsstoffer i boremudderen som fremlagt af entreprenøren eller eventuelt på baggrund af analyse af en batch stikprøve af den aktuelle boremudderblanding inden opstart
- d. I boregraven ved start og slutpunkt for underboringerne vil evt. drænrør blive lukket, så de ikke leder boremudder til nærliggende vandløb, ligesom det sikres at boremudderen opbevares forsvarligt.
- e. Underboringen af klitterne ved Blåbjerg vil ikke passere under fugtige klitlavninger, men i en afstand af mindst 10 meter.
- f. Underboringen af Odense Å vil passere under et kildevæld over en strækning på ca. 30 meter. Underboringen vil ligge dybt i forhold til det sandlag, der føder kildevældene og vil derfor ikke have indflydelse på kildevældene og drænforholdene i området.
- g. Odense Å underbores fra nordvest mod sydøst. Herefter nedgraves gasrørledningen i en afstand af 60-120 m parallelt med og syd for Natura 2000 området, som på dette sted har en række kildevæld. Dette sker over en strækning på ca. 750 m. Ledningsgraven, der er 2 m dyb, skal tørholdes for at sikre gravens stabilitet. Ledningsgraven vil være åben i en kort periode (forventeligt 1 uge), og det er Natura 2000 konsekvensvurderingen vurderet, at den meget lille sænkning, som er omkring ledningsgraven maksimalt strækker sig ca. 30 m ud på begge sider af graven og derfor ikke vil påvirke kildevældene. For at dokumentere, at der ikke er en påvirkning af kildevældene på dette sted, vil følgende overvågning blive foretaget:

Der etableres to korte overvågningsboringer, Den ene boring placeres 10-20 m fra ledningsgraven på dennes nordside og i det dybeste punkt i terrænet. Boringens skal have en dybde på 2 m og filtersættes i niveauet 1-2 meter under terræn (mut). Den anden boring etableres som et kort pejlerør i nærmeste kilde filtersat 0-1 mut. Vandstanden skal måles i 1/2 år inden og 1/2 år efter anlægsarbejderne. Det vurderes ikke, at der er fagligt grundlag for at monitere i en længere periode efter ophør af grundvandssænkning.

Når der efter udførelse af geotekniske boringer i traceet for underboringen foreligger nye oplysninger om områdets geologi, besluttet det, om der også er behov for at inkludere overvågning ved underboringen af hensyn til kildevældene i overvågningsprogrammet.

- h. Underboringen af Suså og Vase Grøft sikres med lerskot ved start- og slutpunkt hvis der konstateres artetisk vand ved gennemførelse af underboringen.
- i. Maskiner, som kører i områder, der underbores, for at gennemføre geotekniske forundersøgelser og udlægge slange til recirkulation af boremudder, vil ikke køre i fugtige naturtyper, som fugtige klitlavninger (2190) ved Blåbjerg, Kildevæld (7220) ved Odense Å og rigkær (7230) ved Vase Grøft.

- j. Der etableres lerskot, omkring gasrørledningen ved passage af to rigkær ved Lillebælt og kildevæld ved Odense Å. Lerskot modvirker effektivt vandbevægelse på langs med gasrørledningen,
- k. På strækningerne forbi to rigkær ved Gamborg Fjord ved Lillebælt og syd for 3 kildevæld ved Odense Å vil det blive sikret, at den åbne ledningsgrav ligger mindst 30 meter fra naturtyperne.
- l. Hvis der opstår behov for at pumpe vandet bort fra ledningsgraven og udlede det på terræn i Natura 2000-områder, må dette kun ske efter analyse af ferrojern. Hvis analyserne viser at der er mere end 0,2 mg Fe²⁺/l, vil der blive iværksat tiltag til at ilte vandet, så risikoen for okkerforurening minimeres. Dette vil kræve en forudgående tilladelse fra miljøbeskyttelseslovens § 19 fra kommunen.
- m. Arbejdsbæltet for elkabel til Haslev ved Torup Sø holdes mindst 200 meter fra rørskoven, eller anlægsarbejdet gennemføres uden for rørhøgens yngleperiode 1. april-1. august.
- n. I de områder af Blåbjerg Klitplantage, hvor gasrørledningen etableres ved gennemgravning tages følgende afværgeforanstaltninger i brug:
 - o. Arbejdsbælte for gasrørledning holdes udenfor § 3 registrerede områder i Blåbjerg Klitplantage, på strækningen gennem Natura 2000-området, da disse områder antages at være habitatnaturtyper.
 - p. Forud for anlægsarbejdet opmåles klitterne af landmåler og/eller droneoverflyvning, så efterfølgende reetablering i videst mulige omfang kan genskabe de oprindelige terrænforhold.
 - q. Arbejdsbæltet i Blåbjerg Klitplantage minimeres til 20-25 m fremfor 32 m, blandt andet ved at undlade muldafrømning i anlægsbæltet. Der kan muligvis enkelte steder i arbejdsområdet blive tale om at benytte et endnu smallere arbejdsbælte end 25 meter på helt korte strækninger for at tage hensyn til særlige trægrupper og læfunktion, ligesom mindre grupper af bjergfyr bevares for at opnå læfunktion. Dette aftales med Naturstyrelsens lokale enhed.
 - 1) Inden maskinerne kører eller graver i området vil vækstlaget, fra udvalgte områder, blive fjernet og lagt til side med mulighed for vanding inden tilbagelægning.
 - 2) Der vil være opmærksomhed på ikke at fælde ene i Blåbjerg Klitplantage.
 - 3) Der anvendes plantemateriale som vindbryder på udsatte steder i anlægsbæltet, som kan være afhøstet materiale fra dværgbuske og urter fra nærtliggende klitsteder, med en lokal frøpulje. Dette skal samtidig sikre, at planter hurtigere indfinder sig og at reetableringstiden forkortes.
 - 4) Gasrørledningen etableres med et bugtet forløb, der mindsker andelen af lange vindfølsomme stræk, hvor reetablerede klitstrukturer risikerer udjævning.

13. Bilag IV-arter

- a. I forhold til birkemus tages følgende afværgeforanstaltninger i brug i nødvendigt omfang:
- 1) Arbejdsbælte reduceres til mellem 10 og 20 meter i de områder, hvor det er vurderet relevant.
 - 2) Visuel inspektion af ledningsgrav inden arbejdets begyndelse om morgenen
 - 3) Høslet og afrømning af muld inden anlægsarbejdet igangsættes.
 - 4) Muldafrømning skal ske i perioder hvor dyrene påvirkes mindst. 15. maj til 15. juni og 1. til 30. september
 - 5) Ledningsgrav er åben kortest mulig tid.
 - 6) Opstilling af brædder i ledningsgraven, så dyrene har mulighed for at kravle op.
- b. I forhold til hasselmus tages følgende afværgeforanstaltninger i brug i nødvendigt omfang:
- 1) Arbejdsbælte reduceres til 10 meter i de områder, hvor det er vurderet relevant.
 - 2) Udlægning af kvasbunker.
 - 3) Genplantning med bærbuske og anden hasselmusvenlig vegetation.
 - 4) Træfældning skal ske i perioder hvor dyrene påvirkes mindst. 1. maj til 30. juni og 1. til 31. oktober
 - 5) Nøje planlægning af arbejdsbælte så skovbryn så vidt muligt ikke påvirkes.
 - 6) Opstilling af brædder i ledningsgraven, så dyrene har mulighed for at kravle op.
- c. I forhold til flagermus tages følgende afværgeforanstaltninger i brug i nødvendigt omfang:
- 1) Arbejdsbælte reduceres til 10 meter i de områder, hvor det er vurderet relevant.
 - 2) Nøje planlægning af arbejdsbælte så gamle træer så vidt muligt ikke påvirkes.
 - 3) Træfældning i perioder hvor dyrene påvirkes mindst. Sidst i august til midt i oktober eller slutningen af april til begyndelsen af juni. Træer med hulheder må kun fældes i september eller oktober efter aftale med Miljøstyrelsen, jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.
 - 4) Entreprenør udstyres med retningslinjer for, hvorledes flagermus håndteres, hvis de dukker op i forbindelse med anlægsarbejdet.
- d. I forhold til padde tages følgende afværgeforanstaltninger tages i brug i nødvendigt omfang:
- 1) Arbejdsbælte reduceres i de områder, hvor det er vurderet relevant.
 - 2) Visuel inspektion af ledningsgrav inden arbejdets begyndelse om morgenen
 - 3) Anlægsarbejde i perioder hvor dyrene påvirkes mindst. Stor vandsalamander: 1. november til 31. januar og 1. maj til 1. juli. Spidssnudet frø og løgfrø: 16. oktober til 14. marts. Springfrø: 1. november til 31. januar
 - 4) Etablering af erstatningsbiotoper
 - 5) Ved retablering af levesteder sikres strukturel variation.
 - 6) Paddehegn.
 - 7) Ledningsgrav er åben kortest mulig tid i vandringsperioder.
 - 8) Tilbagepumpning af vand i forbindelse med dræning af ledningsgraven.
 - 9) Opstilling af brædder i ledningsgraven, så dyrene har mulighed for at kravle op.

2. Offentlig høring

Der blev i overensstemmelse med bestemmelserne i miljøvurderingsloven afholdt dels høring af myndigheder og offentligheden i forbindelse med afgrænsningen af indholdet af den miljøkonsekvensrapport, som bygherren skal udarbejde, også kaldt idéfase, samt høring over miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse, som også kaldes 2. offentlighedsfase.

Nedenstående gives en overordnet gennemgang af resultaterne fra disse høringer med angivelse af, hvordan høringssvarene er indgået i miljøvurderingsprocessen og udarbejdelsen af afgørelserne.

2.1 Høringer i forbindelse med afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold

Resumé af høringssvarene

Der har været gennemført en idéfase (1. offentlighedsfase) med indkaldelse af ideer og forslag til miljøkonsekvensrapporten fra såvel myndigheder og borgere i perioden fra 21. december 2017 til 22. januar 2018. I forbindelse hermed har der i januar 2018 været afholdt en række borgermøder flere projektrepræsentative steder i landet.

I forbindelse med 1. offentlighedsfases indkaldelse af idéer og forslag er der indkommet i alt 192 høringssvar fra myndigheder, lodsejere, organisationer og borgere. De overordnede emner, der har været rejst i denne offentlighedsfase er opsummeret nedenfor, og en nærmere redegørelse for, hvordan høringssvarene er indgået i afgrænsningsprocessen kan bl.a. ses i afsnit 5 og 6 i Miljøstyrelsens udtalelse af 17. september 2018 om afgrænsning af henholdsvis projektorrådet og miljøkonsekvensrapportens indhold, samt opsamlingen af høringssvarene i den såkaldte hvidbog for høringen, der begge offentliggøres sammen med dette udkast til afgørelse. Materialet kan bl.a. ses på Miljøstyrelsens hjemmeside, link www.mst.dk/Baltic-Pipe

Svarene berører overordnet en bred vifte af forslag til ændringer, og udtryk for bekymringer:

- Forslag om at flytte projektets linjeføring helt eller delvist ud på søterritoriet
- Forslag om at benytte eksisterende gasledninger
- Forslag om at flytte gasledningen af hensyn til nærhed til ejendom, drænforhold, skovområde, naturområde, indvindingsopland etc.
- Forslag om ændring af linjeventilstationernes placering
- Bekymringer blandt andet i forhold til støj og lysgene, især fra kompressorstationen, samt vibrationer og magnetfelter
- Bekymring for sundhedsmæssige påvirkninger fra evt. gasudslip
- Behov for beskyttelse af kulturhistoriske værdier, fredede bygninger, diger og fortidsminer samt kirker og kirkeomgivelserne
- Behov for beskyttelse af rekreative værdier, herunder natur og vandløb i fredskove
- Bekymring for påvirkning af landskabet, herunder ødelæggelser af fredskov, naturgenopretningsprojekter

- Bekymring for synligheden af kompressorstationen og ventilstationerne
- Bekymring for påvirkning af fauna og flora ved krydsning af § 3 områder, beskyttede strandenge, Odense Ådal, Svanemosen (Kolding Kommune), Åkær Ådal, Natura 2000 områder, mv. og naturinteresser generelt
- Bekymring for rettighedserhvervelser og ekspropriationer.
- Bekymring for fremtidig påvirkning af mulige udviklingsmuligheder (byudvikling, naturinteresser etc.)
- Bekymring for grundvandskvaliteten, herunder grundvandsbeskyttelsen, og ødelæggelse af vandværksboringer beliggende inden for projektområdet eller private drikkevands-/markvandingsboringer
- Bekymring fra landmænd for strukturforringelser af markjorden, gener i den daglige landbrugsdrift og når der skal etableres nye dræn og bekymring for drænforholdene og drænenes funktionsdygtighed under og efter etablering af projektet
- Bekymring fra erhvervsfolkere ved Middelfart, bekymringer for påvirkninger af fredsskovdriften samt af andre erhvervsdrivende i forhold til deres konkrete virksomheds beliggenhed og arealmæssige interesser, herunder bekymring for opbevaring af dyr, især heste, i projektområdet i anlægsfasen

Fra nogle af de berørte kommuner indkom der også mere specifikke høringssvar:

- Varde Kommune foreslog en alternativ linjeføring i Blåbjerg Klitplantage
- Kolding Kommune foreslog alternativ linjeføring ved Svanemosen og Åkær Ådal (Kolding)
- Middelfart Kommune foreslog alternativ linjeføring i forbindelse med Golfklubben Lillebælt ved Skrillinge Strand og bemærkede begrænsning af mulighederne for byvækst ved Skrillinge Strand, samt begrænsninger i forhold til fiskeriet i området ved krydsningen af Lillebælt
- Assens Kommune bemærkede begrænsning af muligheder for byvækst imellem Tommerup og Tommerup Stationsby
- Odense Kommune påpegede bekymring for negative påvirkninger på Odense Å, hvor gasledningen krydser åen parallelt med den eksisterende gasledning til Nyborg samt bekymring for anlægsarbejdets påvirkning af de rekreative værdier i Kratholm Skov ved Odense Å
- Kerteminde Kommune havde forslag om, at linjeføringen undgår et skovområde, der tidligere har været losseplads
- Næstved Kommune påpegede bekymring for negative påvirkninger af omgivelserne ved den foreslåede placering af kompressorstationen og havde forslag om at ændre placeringen af kompressorstationen ved Everdrup (E47)
- Faxe Kommune påpegede bekymring for konflikt mellem el-jordkabel til Haslev Transformerstation og planer om ringvej og vej tunnel i den nordøstlige del af Haslev

Høringens indflydelse på miljøvurderingsprocessen og afgørelsen

De indkomne høringssvar samt ny viden omkring en bedre placering af gasledningen, set i relation til blandt andet tekniske og naturmæssige udfordringer, har medført behov for ændringer i forhold til den offentliggjorte linjeføring fra december 2017. Det gælder bl.a. høringssvar om linjeføringen ved krydsningen af Åkær Å og ved Svanemosen i Kolding Kommune, høringssvar om byvækstinteresser ved Kolding, Middelfart og ved Tommerup/Tommerup Stationsby.

Disse ændringer blev offentliggjort i en supplerende høring fra d. 18. juni til den 6. juli 2018. I den supplerende høring af ændringerne til Baltic Pipe projektet modtog Miljøstyrelsen 28 høringssvar. Høringssvarene i den supplerende høring rettede som mod følgende emner:

- Bekymring for nærhed til gasledningen i anlæg og i drift, støj, sikkerhed mv.
- Ønske om at gasledningen flyttes, f.eks. ud på havet
- Ønsker om fuld kompensation for gener for landbrug og anden virksomhed
- Landskabelige påvirkninger ved krydsning af fredskov
- Bekymring for negative virkninger på kulturhistoriske værdier, fauna og flora og grundvandsressourcen

De indkomne høringssvar er indgået i overvejelserne om, dels anlæggets placering og udformning, dels i myndighedens beslutning om, hvilke undersøgelser og vurderinger, Energinet skal indarbejde i deres miljøkonsekvensrapport, på lige fod med oplysningerne fra Energinet om de anlægstekniske udfordringer, som projektet står overfor, og den løbende bedre viden om de geotekniske og naturmæssige forhold ved de konkrete lokaliteter, hvor gasledningen ønskes placeret. En nærmere redegørelse om hvordan høringssvarene er indgået i afgrænsningsprocessen kan bl.a. ses i afsnit 5 og 6 i Miljøstyrelsens udtalelse af 17. september 2018 om afgrænsning af henholdsvis projektområdet og miljøkonsekvensrapportens indhold, som kan ses på www.mst.dk/Baltic-Pipe.

Samtlige indkomne svar under debathøringen mv. og stillingtagen til disse findes sammenfattet i et excel-dokument, som er ligeledes lagt ud på ovennævnte hjemmeside.

Undervejs i sagsbehandlingen er der herudover modtaget supplerende bemærkninger til placeringen af kompressorstationen og muligheden for at inkludere flere alternative placeringer af stationen i VVM-processen. Henvendelsen gav ikke anledning til ændringer i forhold til det allerede afgrænsede projektområde, som er omfattet af ovennævnte udtalelse fra 17. september 2018. Miljøstyrelsens argumenter herfor kan ses i styrelsens svarbrev, som ligeledes kan tilgås via ovennævnte hjemmeside.

2.2 Høringen over miljøkonsekvensrapporten og udkast til afgørelse

Resumé af høringssvarene

Den 2. offentlighedsfase blev afholdt i perioden 15. februar til den 12. april 2019. Der er i høringsperioden indkommet 142 høringssvar til Miljøstyrelsen vedr. miljøkonsekvensrapporten for Baltic Pipe projektet på land – henholdsvis fra 66 lodsejere, 9 kommuner, 5 fra øvrige berørte myndigheder, 6 fra organisationer og 56 fra øvrige parter og interessenter.

Alle indkomne svar er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside og kan tilgås via www.mst.dk/Baltic-Pipe. Høringssvarene er endvidere resumeret og behandlet i et høringsnotat, som er vedlagt afgørelsen, jf. bilag 5, og ligeledes kan ses på Miljøstyrelsens ovennævnte hjemmeside.

En stor del af høringssvarene omhandler en række spørgsmål af generel karakter vedrørende projektet og anlægget som helhed, herunder bl.a.:

- formålet med projektet, herunder det klimamæssige, det juridiske og det økonomiske rationale bag projektet,

- ekspropriationsrelaterede bekymringer og spørgsmål, herunder anvendelse af gæsteprincippet,
- generelle synspunkter om placeringen af rørledningen i forhold til eksisterende ledningsnet eller udelukkende på havet,
- risici for at bo tæt på ledningen eller kompressorstationen, herunder bekymring for terrorhandlinger,
- spørgsmål relaterede til arealreservationen omkring ledningen fra dels kommuner og private husstande og erhverv,
- anvisninger fra berørte myndigheder i forhold til anlægsarbejderne ved krydsning af veje, jernbaner og andre ledningsanlæg samt vandforsyningsboringer og håndtering af NORM-affald.

Derudover peges der i svarene på en lang række konkrete bemærkninger og spørgsmål forankret lokalt i forhold til enten den enkelte lodsejer eller det lokale samfund. Der er i den forbindelse især blevet gjort opmærksom på:

- de særlige støjmæssige udfordringer for private husstande og erhverv på begge sider af Lillebælt i forbindelse med krydsningen af bæltet,
- de landskabelige og støjmæssige påvirkninger knyttet til etableringen og driften af Kompressorstation Everdrup,
- gener forbundet med etableringen af nye eller udvidelsen af eksisterende linjeventilstationer.

De fleste høringssvar omhandler imidlertid rørledningernes placering på de konkrete ejendomme, enten i forhold til eksisterende boliger, påtænkte ændringer og udvidelser af bygningsmassen eller i forhold til andre forhold på ejendommen, fx særlig beplantning, gennemskæring af skov mv.

Hovedparten af høringssvar fra landbrugsdrivende omhandler bekymring for skader på de eksisterende drænforhold på både kort og langt sigt, og for længerevarende jordbundsforringelse på grund af strukturskader som følge af gravearbejdet eller kørsel med tunge køretøjer på markerne.

En række kommuner har herudover haft bemærkninger i forhold til eventuelle udviklingsplaner, som ikke allerede var taget hensyn til ved planlægningen af linjeføringen, samt enkelte bemærkninger i forhold til krydsning af konkrete vandløb. Der blev ved denne lejlighed desuden afgivet oplysninger om eventuelle jordforureninger, der ikke var indgået i rapporten, samt om, hvor der eventuelt ligger vandværksboringer, der ikke allerede var taget hensyn til.

Enkelte bemærkninger omhandler naturhensyn, herunder vedr. forhold ved Natura 2000 områder eller oplysninger om konkret forekomst af vise bilag IV arter med forslag om hvordan, de i givet fald skulle beskyttes i projektets anlægsfase.

Samtlige høringssvar er resumeret og behandlet emnevis i omtalte høringsnotat, der kan ses på styrelsens hjemmeside, samt enkeltvis i et excel-ark, der ligeledes findes på styrelsens hjemmeside. Høringsnotatet indeholder også en detaljeret gennemgang af høringssvar modtaget fra kommuner og andre myndigheder og interessenter. Bilag 1 til høringsnotatet indeholder også en liste over de personer, der har indsendt høringssvar med angivelse af hvilke emner, deres svar primært omhandler. Emnerne er i detalje resumeret for og behandlet i selve høringsnotatet.

Høringens indflydelse på miljøvurderingsprocessen og afgørelsen

Energinet har på baggrund af høringssvarene og bemærkningerne fremkommet i forbindelse med de 7 borgermøder afholdt forskellige steder over landet indledt dialog med en lang række lodsejere om de påpegede stedlige forhold og behov for justeringer af linjeføringen i forhold til den konkrete ejendom. Justeringerne vil imidlertid kun kunne ske inden for den arealreservation, som landsplandirektivet muliggør.

Herudover har Energinet i anledning af påpegede forhold i svarene suppleret projektet med en række yderligere afværgeforanstaltninger. De væsentligste er nævnt nedenfor. Den opdaterede komplette liste over tiltagene fremgår af afgørelsens afsnit 1.4.

I forbindelse med kompressorstationen har Energinet som følge af høringssvarene fravalgt vejadgang til projektområdet via Hestehavevej, således at den primære adgang vil ske via Rønedevej. Der er desuden opstartet dialog med beboere omkring kompressorstationen, således at de nærmeste naboer blandt andet har mulighed for at komme med input til udformning af landskab og beplantning.

En del høringssvar har desuden udtrykt ønsker om, at beplantningen omkring kompressorstationen vil bestå af mere stedsegrøn bevoksning af hensyn til de visuelle konsekvenser i vinterhalvåret. Energinet har herom oplyst, at de vil i samarbejde med Næstved Kommune aftale, hvordan disse ønsker kan efterkommes under hensyn til, at beplantningen fortsat skal være hasselmusvenlig. Energinet er desuden i gang med afhentning af tilladelse fra Næstved Kommune til at gennemføre terrænregulering omkring stationen og derved imødekomme ønsker fra nærområde om bedre afskærmning.

Flere høringssvar har udtrykt bekymring for, at dybtliggende dræn vil være i konflikt med rørledning i samme dybde. Energinet har i den anledning besluttet at lægge rørledningen dybere, således at drænenes funktion ikke påvirkes. Energinet har oplyst, at de har indgået en aftale med de 12 berørte landboforeninger og familielandbrugsforeninger, gennem hvis medlemsområde projektet passerer, som efter deres vurdering vil imødekomme en lang række af de bekymringer og krav som er stillet i høringssvarene. De har i den forbindelse i samarbejde med foreningerne udarbejdet en folder, der redegør for aftalerne. Håndtering af dræn, der tager højde for de bekymringer, som der gives udtryk for i høringssvarene, kan læses i den aftalefolder, som Energinet har tilsendt samtlige lodsejere berørt af projektet, eller rekvireres ved henvendelse til Energinet.

Flere borgere omkring ilandføringerne ved Lillebælt har udtrykt bekymring for at blive udsat for betydelige støjgener i forbindelse med nedramning af spuns. Påvirkningen kan finde sted på hverdage mellem 7-18 i en periode på op til 4 uger. Ejendomme, der påvirkes af støj væsentligt over 70 dB vil blive tilbudt genhusning i perioden. Alternativt kan der foretages midlertidige støjreducerende tiltag på ejendommen, efter nærmere aftale med ejerne.

Energinet har endvidere oplyst, at de vil indgå i dialog med berørte radioamatører, som er bekymrede for forstyrrelser projektets elektriske anlæg med henblik på afklaring af mulige afværge tiltag.

Der er udførligt redegjort emnevis for Energinets bemærkninger og stillingtagen til høringssvarene i høringsnotatet, der er vedlagt afgørelsen. Stillingtagen til det enkelte høringssvar fremgår endvidere af tidligere nævnte excel-ark, som er lagt på Miljøstyrelsens hjemmeside.

De indkomne høringssvar og bemærkninger fra borgermøderne og de ændringer, som Energinet siden hen har ønsket indbygget i projektet har tillige givet anledning til ændringer i Miljøstyrelsens §25-tilladelse i forhold til det offentliggjorte udkast i februar måned.

Der er i den sammenhæng stillet skærpede støjkrav ved de boliger vest og nord for kompressor anlægget, da disse boliger ved besigtigelsen blev konstateret at have en karakter svarende boliger i almindelige boligområder. Der er i forhold til støj fra etableringsarbejderne ved kompressorstationen fastsat et støjkrav på maks. 40 dB(A), ved uundgåeligt arbejde uden for dagtimerne.

Der er i forhold til støjpåvirkningen fra anlægsarbejder langs tracéet desuden lavet en præcisering i vilkårene om, at støjende byggeaktiviteter primært kun må foregå på hverdagene og kun i dagtimerne. Tilsvarende er der præciseret, at underboringsarbejder, af hensyn til støjgenerne, kun på foregår på hverdage.

Der er endvidere tilføjet et vilkår om, at spunsning ved Lillebælt i videst muligt omfang skal foregå ved vibrering, som er betydelig mindre støjbelastende for omgivelserne, og at dette bliver dokumenteret ved indsendelse af begrundede arbejdstilrettelæggelsesplaner til styrelsens accept samt indsendelse af støjhandleplaner, der viser, hvilke konkrete tiltag, der vil blive anvendt til at sikre beboere mod støjpåvirkning over 70 dB(A) fra spunsarbejderne.

På baggrund af de indkomne høringssvar er der endvidere fastsat et nyt vilkår om, at der indhentes opdateret viden om beskyttede arter på de pågældende lokaliteter, før anlægsarbejderne sættes i gang, således at arbejdet og de nødvendige beskyttende foranstaltninger kan tilpasses det konkrete behov. Der er endvidere skærpet opmærksomheden omkring kørsel i og tæt på § 3 beskyttede naturområder og ved gennemskæring af udlagte lavbundsarealer.

På baggrund af de mange bekymringer omkring drænforholdene samt til sikring mod påvirkninger af de hydrauliske forhold inden for projektområdet er reetableringen af drænene til forudgående standard og effekt nu fastholdt med et vilkår.

Af hensyn til det visuelle indtryk og en skovens robusthed finder styrelsen at det kan åbnes mulighed for, at linjeføringen igennem skove bugtes let, hvis lodsejer har et begrundet ønske om det og det er teknisk gennemførligt på det pågældende sted.

Nogle høringssvar beretter om, at den afskærmende vegetation omkring eksisterende linjeventilstationer på vise steder har mistet noget af sin funktion med forringelse af de landskabelige og visuelle forhold omkring ventilstationerne til følge. Afgørelsen er derfor suppleret med krav om vedvarende vedligeholdels forpligtelser, der skal sikre en effektiv afskærmning af stationerne.

Energinet har siden den offentlige høring suppleret projektet med en beskrivelse og vurdering af håndteringen af vand i forbindelse med trykprøvningen af rørledninger på land. Det fremgår heraf, at råvandet, der skal anvendes til prøvningen vil kunne skaffes inden for de indvindings-tilladelser, vandværkerne allerede har, og at der derfor ikke vil være nødvendigt at etablere nye vandboringer på grund af projektet. Dette forhold er fastholdt ved et nyt vilkår. Der er ligeledes fastsat krav om at det brugte vand ikke må udledes direkte til en recipient og skal analyseres før kommunen og evt. lodsejer kontaktes med henblik på nedsivning af vandet på landbrugsjord.

3. Vilkår for tilladelsen

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Energinet etablerer og driver projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, som fremgår af miljøkonsekvensrapporten, og herunder sikrer gennemførelse af de afværgeforanstaltninger, der er anført i afsnit 1.4 i afgørelsen. Herudover skal Energinet gennemføre og drive projektet i overensstemmelse med nedenstående vilkår:

Støj

1. Underboringsarbejde uden for dagtimerne samt lørdage, søndage og helligdage skal så vidt muligt undgås, og hvis dette ikke er muligt, skal Energinet udarbejde en støjhåndteringsplan, som forelægges kommunen i forbindelse med anmeldelsen af arbejderne eller ved ansøgning om dispensation. Støjhandleplanen skal redegøre for bl.a. de støjbegrænsende tiltag, der planlægges anvendt, så støjpåvirkningen reduceres mest muligt.
2. Den eksterne støjbelastning fra driften af Kompressorstation Everdrup må ved henholdsvis enkeltboligerne syd og øst for anlægget, og beboelsesejendommene vest og nord for stationen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A) og gælder ved boligen med tilhørende opholdsarealer i tilknytning til boligen.

Dag	Kl.	Reference	Boliger af åben og lav bebyggelseskarakter (Beboelsesejendommene vest og nord for anlægget) dB(A)	Enkeltboliger (Boliger syd og øst for anlægget) dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	45	55
Lørdag	07-14	8 timer	45	55
Lørdag	14-18	8 timer	40	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	40	45
Alle dage	18-22	1 timer	40	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	35	40
Spidsværdi	22-07	-	50	55

Energinet skal senest 3 måneder fra idriftsættelse af anlægget sende målinger/beregninger til Miljøstyrelsen, der dokumenterer at grænseværdierne for støj er overholdt. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Målerapporten skal ledsages af oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målerapporten skal endvidere indeholde dokumentation for overholdelsen af maksimalværdien.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for virksomhedens grund og under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

Støjdokumentationen skal gentages, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der højst kræves én årlig bestemmelse. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden.

3. Anlægsarbejderne ved ilandføringen af søledningen ved Lillebælt skal primært foregå på hverdage i dagtimerne (kl. 07.00 – 18.00). Ved uundgåeligt arbejde uden for dette tidsrum skal aktiviteterne begrænses, således at støjniveauet ved nærmeste boliger ikke overstiger 40 dB(A). Kravet gælder arbejder, der foregår på land ved begge sider af Lillebælt.

Energinet skal udarbejde en støjhåndteringsplan, som forelægges kommunen i forbindelse med ansøgning om dispensation. Støjhandleplanen skal redegøre for bl.a. de støjbegrænsende tiltag, der planlægges anvendt, så støjpåvirkningen reduceres mest muligt.

4. Etablering af spunsvej og installation af trækpælene ved krydsningen af Lillebælt skal i det omfang, det er teknisk muligt, ske ved vibrering.

Sker spunsning ved nedramning skal Energinet sikre at beboere i nærområderne beskyttes mod støjniveauer, der overstiger væsentligt 70 dB(A), ved at tilbyde, enten etablering af afskærmning, eller midlertidig genhusning.

Energinet skal senest 6 uger før igangsættelse af arbejderne ved Lillebælt fremsende en støjhåndteringsplan for arbejderne til Miljøstyrelsens med henblik på styrelsens accept.

Støjhandleplanen skal redegøre for og dokumentere muligheden for spunsning for vibrering, samt den valgte fremgangsmåde, herunder etablering af evt. støjbegrænsende tiltag eller genhusning, der planlægges anvendt, så støjpåvirkningen af beboerne i området reduceres mest muligt.

5. Støjende bygge- og anlægsarbejder knyttet til etableringen af Kompressorstation Everdrup må kun foregå i dagtimerne (kl. 07.00-18-00) på hverdage og indrettes og udføres således, at støjudsendelsen begrænses mest muligt. Ved uundgåeligt arbejde uden for dette tidsrum skal aktiviteterne begrænses, således at støjniveauet ved nærmeste boliger ikke overstiger 40 dB(A).

Energinet skal senest 1 måned før igangsættelse af arbejderne fremsende en støjhåndteringsplan for arbejderne til Miljøstyrelsens med henblik på styrelsens accept. Støjhandleplanen skal redegøre for bl.a. de støjbegrænsende tiltag, der planlægges anvendt, så støjpåvirkningen ved boligerne i området reduceres mest muligt.

Trafik

6. Al tung transport til og fra kompressorstation Everdrup skal såvel i anlægsfasen som i driftsfasen foregå direkte fra Rønnedevej via den nye vej over Krobæk. Til- og frakørsel i forbindelse med nedrivning af eksisterende bygningsmasse kan ind til den nye adgangsvej er anlagt ske fra Hestehavevej.
7. Tung transport af varer og udstyr til og fra arbejdspladserne langs rørtracéet skal hovedsageligt foregå i dagtimerne (kl. 7-18).
8. Energinet skal sikre, at nye vejadgange, såvel permanente som midlertidige, som benyttes til tung transport under anlægsfasen skal anlægges så langt som muligt fra boliger. Er afstanden fra boligen kortere end 100 m, og anvendes vejen i en uge eller længere til 20 tunge transporter pr. dag eller derover, skal boligerne sikres mod gener, herunder støv, støj, mv. ved effektiv afskærmning, placeret efter nærmere aftale med ejere/beboere på den berørte ejendom.

Natura 2000

9. Energinet sender, senest en måned før igangsættelse af gravearbejdet i Blåbjerg, til styrelsens accept en detaljeret tids- og aktivitetsplan for anlægs- og retableringsarbejderne, ledsaget af billedmateriale, der viser tilstanden langs den konkrete linjeføring. Efter endt genetablerings-arbejde, skal tidspunktet herfor straks meddeles til Miljøstyrelsen med henblik på evt. besigtigelse af det genetablerede område ledsaget af billedmateriale, der viser det genetablerede tracé.
10. Forundersøgelingsboringer i habitatområde 98 *Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å* skal forelægges Miljøstyrelsen til accept, inden underboringen kan foretages. Forelæggelsen skal dokumentere, at underboringen foretages i/ved områdets kildevæld, således at en påvirkning af kildevæld er udelukket

Energinet skal sammen med ovennævnte sende forslag til overvågningsprogrammet jf. afsnit 1.4, pkt. 13. g) til Miljøstyrelsens accept.

Bilag IV arter

11. Inden anlægsarbejdet påbegyndes skal Energinet indhente opdateret viden om de konkrete forekomster af rødlistede og/eller fredede arter i området for at optimere anvendelsen af afværgeforanstaltninger.
12. Hvis der udføres anlægsarbejder inden for områder, hvor der potentielt findes bilag IV-arter og inden for de relevante bilag IV-arters aktive perioder, skal det ske med afværgende eller kompenserende tiltag, som sikrer, at den økologiske funktionalitet opretholdes.

Beskytte natur i øvrigt samt lavbundsarealer

13. Placering af gasledning, linjeventilstationer eller arbejdspladser i § 3 beskyttede områder skal så vidt muligt undgås. Hvis dette ikke er muligt, skal anlægget placeres således, at § 3 beskyttet natur påvirkes mindst muligt, herunder at fraktionering af området undgås. Er påvirkningen ikke uvæsentlig, skal der etableres erstatningsnatur.
14. Kørsel i forbindelse med bygge- og anlægsarbejderne, herunder ved etablering af arbejdsarealer og arbejdsveje i og omkring våde områder langs vandløb og søer samt våde § 3 naturområder skal undgås. Hvis det ikke kan undgås, skal der udlægges køreplader, som fordeler trykket fra de tunge køretøjer eller tilsvarende teknikker. Alternativt kan anvendes køretøjer, der er forsynet med brede gummihjul eller bæltekøretøjer beregnet til kørsel på meget blød bund.
15. Kørsel med tungt materiel i § 3 områder skal så vidt muligt undgås, hhv. minimeres. For at undgå komprimering af jorden skal der, hvis kørslen er uundgåelig, blive udlagt køreplader eller brugt tilsvarende teknikker, der beskytter underliggende naturtyper.
16. I § 3-områderne skal anlægsbæltet søges minimeret i det omfang, det praktisk er muligt. Vegetation skal, medmindre stedlige forhold taler imod det, afgraves som tørv, der kan lægges ud i traceet igen for at fremme retableringen af naturområdet. Sammenblanding af jordlagene skal så vidt muligt undgås.
17. Ved passage igennem eller tæt på våde § 3-områder skal Energinet sikre, at rørledningen etableres med foranstaltninger, der effektivt forhindrer vandbevægelse på langs med gasrøret (dræneffekt),
18. Ved passage igennem lavbundsarealer, hvor der er kendskab til konkrete vådområdeprojekter, skal rørledningen forsynes med betonryttere. Ved passage igennem øvrige udlagte lavbundsarealer skal rørledningen indrettes, således, at det ikke vil være til hinder for fremtidige vådområdeprojekter, jf. afsnit 1.4, pkt. 11. i).

- 19.** Ved etablering af overkørslen over Krobæk, skal det sikres, at overkørslen etableres i overensstemmelse med ”Retningslinjer for udarbejdelse af vandområdeplaner 2015-2021” (Intern arbejdsinstruks, 2016) (se 52, ”Vandløbets kontinuitet”)

Endvidere skal overkørslen, såfremt den opføres som en rørbro, etableres i overensstemmelse med anbefalinger i ”ABC i vandløbsrestaurering” (afsnit 2.6 Rørlægninger, 2. afsnit).

Landbrug

- 20.** De midlertidige arbejdspladser/rørplag etableres med køreplader, grus belægning eller tilsvarende teknikker med henblik på at minimere skader på jorden. Veje, der anlægges på landbrugsjord, og som anvendes til håndtering eller transport af tunge varer, skal indrettes med køreplader, eller anvendes tilsvarende metoder, som tager hensyn til jordbundens naturlige sårbarhed overfor tryk-skader eller særlig våde vejrforhold.
- 21.** Dræn, som berøres af anlægsarbejdet, skal reetableres til samme stand og effektivitet, som inden anlægsarbejdet. Dokumentation herfor skal kunne forevises for Miljøstyrelsen på forlangende. (jf. også pkt. 8. a) i afsnit 1.4 Afværgeforanstaltninger)

Skov og levende hegn

- 22.** Hvis der fældes fredsskov skal etablering af erstatningsskov aftales nærmere med Miljøstyrelsen Østjylland, hhv. Miljøstyrelsen Storstrøm.
- 23.** Ved passage igennem skove skal rørledningen anlægges i et let buet forløb, hvis det er et begrundet ønske fra lodsejeren og det er anlægsteknisk muligt.
- 24.** Gennembrudte levende hegn skal så vidt muligt genetableres, så snart anlægsarbejderne på lokaliteten er tilendebragt og genplantning er mulig. Der skal foreligge dokumentation for reetableringen i form af billedmateriale fra før og efter anlæggets etablering, som kan forevises for Miljøstyrelsen på forlangende.

Landskab

- 25.** Når detailprojekteringen af Kompressorstationen Everdrup er tilendebragt og senest 3 måneder før igangsættelse af anlægsarbejderne, skal Energinet til Miljøstyrelsens genemsyn og accept sende tegningsmateriale og beskrivelser, der viser bebyggelsens (inkl. skorstenes) højde og facadeudtryk, samt lokaliseringen og kvaliteten af den afskærmende beplantning med reference til indretningstegningerne og visualiseringerne indeholdt i miljøkonsekvensrapporten.
- 26.** Energinet skal i tillæg til tiltagene nævnt under pkt. 9. b. i afsnit 1.4, sikre, at afskærmende vegetation omkring linjeventilstationer vedligeholdes, således at dens funktionalitet bibeholdes igennem tiden.

Diger

- 27.** Ved gennembrud af diger skal arbejdsbæltet minimeres mest muligt. Gennem-/Nedbrudte diger skal reetableres efter anlægsarbejdet. Der skal sikres dokumentation herfor i form af billeder af diget før gennembrud og efter genopretningen, som skal forevises/indsendes til tilsynsmyndigheden (Miljøstyrelsen) på forlangende.

Jord- og grundvand

- 28.** Opbevaring af olie og kemikalier på arbejdspladserne skal ske i tætte, egnede beholdere, sikret mod påkørsel og med mulighed for opsamling af spild.

Eventuelt spild af olie eller kemikalier skal opsamles omgående og eventuel forurenede underliggende jord fjernes og bortskaffes efter anvisning fra kommunen. Rester af olie eller kemikalier skal fjernes efter afsluttet brug af arbejdspladsen

- 29.** Boremudderprodukter, der anvendes i forbindelse med bygge- og anlægsarbejderne skal være fri for stoffer, der i den aktuelle mængde kan forurene jorden, grundvandet, eller

overfladevandet. Dokumentation herfor skal sendes til Miljøstyrelsen senest 3 måneder før det pågældende produkt tages i anvendelse.

Vand

- 30.** Hvis der etableres en arbejdsplads i umiddelbar nærhed af vandløb eller søer, skal det sikres, at der ikke sker en øget okkerpåvirkning eller udledes en øget mængde vand, sediment, partikler (sand, grus m.m.) eller miljøfremmede stoffer fra arbejdspladsen til naturtypen i et omfang som forringer tilstand eller umuliggør målopfyldelse.
- 31.** Forsyning med vand til brug for trykprøvning af rørledningen skal ske inden for vandværkernes/boringernes gældende indvindingstilladelser.
- 32.** Brugt vand fra trykprøvning af rørledningen på land må ikke bortskaffes ved udledning til vandløb, sø, eller havet. Det brugte vand skal analyseres for evt. indhold af forurenende stoffer, som skal forelægges for den pågældende kommune, hvor vandet ønskes bortskaffet. Ønskes vandet nedsivet på en landbrugsejendom, skal der ved anmeldelsen hos kommunen kunne fremvises en underskrevet aftale herom med den pågældende lodsejer, samt en redegørelse for de foranstaltninger, der skal sikre jordbunden mod evt. forurening og erosion.

4. Begrundelse for afgørelsen

Energinet har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport for projektet, som Miljøstyrelsen har modtaget i endelig udgave i februar 2019. Miljøstyrelsen har gennemgået rapporten og fundet, at rapporten opfylder kravene i § 20 i miljøkonsekvensloven, og at de deri indeholdte oplysninger, som er væsentlige for afgørelsen, er korrekte.

På baggrund af rapporten samt egne vurderinger af de identificerede konsekvensers væsentlighed og af de foreslåede afværgeforanstaltningers tilstrækkelighed, finder Miljøstyrelsen, at Baltic Pipe projektet på land kan etableres og drives uden uacceptable påvirkninger af mennesker, miljøet, samfundet mv., hvis rammerne for projektets etablering og drift som beskrevet i den forelagte miljøkonsekvensrapport af februar 2019, herunder de afværgeforanstaltninger, der er anført i afsnit 1.4 bliver gennemført og vilkårene for tilladelse, jf. afsnit 3, overholdes.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med afgørelsen især lagt vægt på følgende forhold:

Natura 2000 områder og Bilag IV arter

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en vurdering af projektet i forhold til beskyttelseshensenerne i de Natura 2000- områder, der ligger i afstande op til 10 km fra projektområdet. Dette skal ses i forhold til, at langt hovedparten af projektet er et strækningsanlæg, hvis påvirkning er af overvejende af lokal karakter. Miljøstyrelsen har i henhold til bestemmelserne om samordning af vurderinger, jf. kapitel 4 i miljøvurderingsbekendtgørelsen⁵ udarbejdet en samlet vurdering efter habitatbekendtgørelsen af projektets dele på land efter den fælles procedure, jf. § 8 i miljøvurderingsbekendtgørelsen. Ovennævnte væsentlighedsvurderinger og konsekvensvurderinger fremgår af Miljøstyrelsens samlede habitatvurdering, som kan ses i afgørelsens bilag 4.

Konklusionen på baggrund af såvel habitatvurderingerne nævnt ovenfor og miljøkonsekvensrapporten er, at projektets anlæg på land ikke vil skade de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne omfattet af gældende habitatbekendtgørelse⁶.

Der findes en række særligt beskyttede arter (Bilag IV-arter) i de områder, som gasrørledningen skal lægges i. Væsentlig påvirkning af disse arter undgås ved at gennemføre en række tiltag såsom smallere anlægsbælte, retablering af terrænet, fældning af ældre træer i efteråret, så flagermus ikke forstyrres, det sikres, at ledningsgraven virker som en faldfælde for dyr, og der etableres nye vandhuller, hvor beskyttede padder påvirkes væsentligt.

Miljøkonsekvensrapporten og styrelsens vurdering efter habitatbekendtgørelsen viser ligeledes, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområder for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

For en mere detaljeret gennemgang af ovennævnte konsekvensvurderinger henvises til bilag 4. Nedenstående omtales kun de forhold, som Miljøstyrelsen finder, at der skal stilles vilkår til.

Blåbjerg Klitplantage

Gasrørledningen går gennem fire Natura 2000-områder, der er internationalt beskyttede naturområder. Odense Å, Suså, samt Valmosegrøften passerer alle med styret underboring, så

⁵ Bekendtgørelse nr. 59 af 21. januar 2019 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

⁶ Udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelse nr. 926 af 27/06/2016.

projektet ikke berører den sårbare natur. Den mest sårbare del af klitterne ved Blåbjerg Klitplantage passeres ligeledes med styret underboring, mens rørledningen graves ned gennem den resterende del af området (ca. 1000 m). Idet der anvendes specielt skånsomme grave- og anlægsmetoder, viser konsekvensvurderingen, at området ikke vil blive påvirket væsentligt. Herudover vil den klitstruktur, der uundgåeligt opgraves, blive genskabt efter anlægsarbejderne er tilendebragt, og de gravede beskyttede habitatnaturtyper vil få udlagt afrømmet overjord med vegetation (udenbjergfy), så reetablering af klithedevvegetationen kan opnås efter en forholdsvis kort årrække. Som led heri og til dokumentation for det genskabende arbejde stiller Miljøstyrelsen krav om, at Energinet, senest en måned før igangsættelse af gravearbejdet til styrelsens accept sender en detaljeret tids- og aktivitetsplan for anlægs- og reetableringsarbejderne, ledsaget af billedmateriale, der viser tilstanden langs den konkrete linjeføring. Efter endt genetableringsarbejde, skal tidspunktet herfor meddeles straks til Miljøstyrelsen med henblik på evt. besigtigelse af det genetablerede område ledsaget af billedmateriale, der viser det genetablerede tracé.

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for, at en påvirkning af kildevældene ved habitatområde 98 Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å kan udelukkes ved, at boringerne placeres dybt. Miljøstyrelsen stiller til dokumentation heraf krav om, at Energinet før igangsættelse af arbejderne til Miljøstyrelsens accept sender resultaterne fra forundersøgelingsboringer med en beskrivelse af, hvordan underboringen konkret foretages omkring disse kildevæld, så vældene ikke bliver påvirket. Energinet har endvidere på baggrund af høringsvar fra Odense Kommune og i samarbejde med en ekspert på området indarbejdet i projektet et overvågningsprogram. Den endelige udformning af programmet må imidlertid afvente den hydrogeologiske undersøgelse. Miljøstyrelsen har derfor stillet krav om, at forslaget til overvågningsprogram sendes til styrelsens accept sammen med ovennævnte undersøgelsesresultater.

Påvirkninger af mennesker og miljø

Risiko ved at bo eller opholde sig nær ved gasrørledningen og stationer

Energinet oplyser, at gasrørledningen bliver lagt og drevet i overensstemmelse med de nationale regler og de internationale branchespecifikke retningslinjer for denne type anlæg. Før idriftsættelse godkendes anlægget af Direktoratet for Arbejdstilsynet, som er den godkendende myndighed i Danmark for gasanlæg. Det er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for del sikkerhedshensyn, der er indbygget i projektet, herunder i forhold til reglerne om minimumafstand til bygninger, hvor mennesker kan opholde sig i længere tid og gasrørledningens materialetykkelse og sikkerhedsklasse tilpasses til, hvor stor en afstand, der er til nærmeste eksisterende eller allerede planlagt bebyggelse.

Det danske gastransmissionsnet overvåges døgnet rundt, og fra kontrolcentret kan der øjeblikkeligt reageres på de alarmer, der er installeret i gasanlæggene og eventuelt lukkes for gassen om nødvendigt. Gasrørledninger, kompressorstationer, linjeventilstationer og andre gasanlæg bliver kontrolleret regelmæssigt efter klare og strenge regler. Energinet har oplyst, at der i Danmark aldrig har været ulykker på gastransmissionsnettet, hvor mennesker er kommet til skade.

De strenge retningslinjer gælder også for modtageterminalen i Nybro og kompressorstationen ved Everdrup. Det eksisterende gasbehandlingsanlæg Nybro er en risikovirksomhed kolonne 3, hvorfor der er foretaget en selvstændig risikovurdering af udvidelsen, og sikkerhedsrapporten for anlægget er opdateret. Risikovurderingerne viser, at etableringen af modtageterminalen på anlægget i Nybro ikke har nogen væsentlig påvirkning af risikoforholdene på og omkring dette anlæg.

Der er allerede i Varde Kommunes kommuneplan udlagt en 1 km planlægningszone omkring det eksisterende anlæg, defineret ud fra den beregnede maksimale konsekvensafstand ved et evt. større uheld på virksomheden. Risikovurderingerne viser, at etableringen af modtageterminalen ikke medfører væsentlige ændringer i forhold til denne konsekvensafstand. Risikoforholdene er konkret håndteret i Miljøstyrelsens godkendelse af udvidelsen i henhold til reglerne i miljøbeskyttelsesloven og i de øvrige risikomyndigheders afgørelser i henhold til særlovgivningen på risikoområdet.

Magnetfelter

Med afsæt i de nationale og internationale forskningsresultater og med reference til WHO's anbefalinger har Sundhedsstyrelsen indført et såkaldt forsigtighedsprincip, som gælder ved etablering af højspændingsanlæg. Det betyder, at nye højspændingsanlæg ikke bør opføres nær boliger og institutioner, hvor børn opholder sig. Elbranchens Magnetudvalg har sammen med Kommunernes Landsforening udgivet en vejledning om, hvordan forsigtighedsprincippet skal forvaltes inden for elbranchen. Energinet har redegjort i rapporten (afsnit 6.7), hvordan denne vejledning bliver brugt og magnetfeltets størrelse omkring kabelanlægget (50 kV kabel) er beregnet. Resultaterne viser, at magnetfeltets størrelse allerede 15 m fra nedgravningsområdet ligger langt under de 0,4 mikrotlesla (årsmiddel), der anvendes som pejlemærke i forsigtighedsprincippet. Miljøstyrelsen finder på det grundlag ikke anledning til yderligere bemærkninger vedr. dette forhold.

Støj

Støj fra permanente aktiviteter

Når anlægget er færdig anlagt er der kun få aktiviteter, der kan være støjende:

- den nye terminal i Nybro,
- kompressorstationen på Sjælland og
- de mindre linjeventilstationer langs tracéet.

Der er udført støjberegninger efter den fælles nordiske beregningsmetode for industristøj, jf. Miljøstyrelsen anbefalinger i vejledning nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder med visning af den geografiske udbredelse af støjen vha. af SoundPlan.

Beregningsresultaterne viser, at støjniveauet ved boligerne omkring begge anlæg vil ligge godt under Miljøstyrelsens vejledning om støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984). Støjen fra Nybro-terminalen reguleres nærmere i anlægget miljøgodkendelse, Miljøstyrelsens godkendelse af 12. juli 2019 vedr. ny terminal på Nybro.

Kompressorstationen Everdrup er imidlertid ikke omfattet af reglerne om miljøgodkendelse, og reguleres alene af denne afgørelse. Miljøstyrelsen stiller derfor vilkår til kompressorstationen med konkrete grænseværdier for støj ved boliger i overensstemmelse med anbefalingerne i ovennævnte vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984. Ved fastsættelse af kravværdierne er det taget hensyn til, at boligerne syd og øst for anlægget er landbrugsejendomme og har karakter af enkeltboliger, hvorfor kravet i henhold til vejledningen bør stilles svarende til grænseværdierne i vejledningen for områdetype 3. Boligerne vest og nord for anlægget er almindelige beboelsesejendomme, som ligger samlet og derfor kan sidestilles med en mindre landsby, hvor støjkravene i henhold til vejledningen bør ligge tilsvarende krav til områdetype 5, dvs. områder med boliger af åben og lav karakter, og hvortil der skal stilles skærpede krav. Det er således i afgørelsen, jf. vilkår 2, fastsat støjkrav til anlægget i driftsfasen specifikt i forhold til boligernes type.

De gennemførte støjberegninger, som nævnt ovenfor, kan overholde disse krav med forholdsvis god margen. Beregningerne fremgår af miljøkonsekvensrapporten, afsnit 6.4.2.1, side 154.

Der er endvidere fastsat krav om dokumentation af, at de fastsatte krav er overholdt, 3 mdr. efter at anlægget er i normal drift. Dokumentationskravet er givet i fuld overensstemmelse med henvisningerne herom i Miljøstyrelsens støjvejledninger nævnt ovenfor.

Støjende aktiviteter på linjeventilstationerne vil kun forekomme i forbindelse med mere omfattende vedligehold af rørledningerne, hvilket sker med mange års mellemrum. Styrelsen finder derfor ikke grundlag til at stille krav til støj fra linjeventilstationerne.

Støj fra anlægsarbejder

Bygge- og anlægsarbejder giver ofte anledning til generende støj i omgivelserne og er som regel vanskelig at begrænse til de niveauer, som støj fra de almindelige virksomheder, forventes at kunne overholde, jf. Miljøstyrelsens støjvejledning, nævnt ovenfor. Til gengæld er bygge- og anlægsarbejderne er midlertidige og genvirkningen derfor er oftest forholdsvis kortvarig. Der

er pt. ikke udmeldt vejledende grænseværdier for støj fra bygge- og anlægsarbejder, men støjgenerne og i øvrigt også øvrige påvirkninger i form af støv og vibrationer, reguleres af kommunerne med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven, herunder efter miljøaktivitetsbekendtgørelsen og de forskrifter, som kommunen evt. har udstedt med hjemmel i bekendtgørelsen. Miljøstyrelsen har i december 2017 endvidere udsendt en vejledning om regulering af denne type aktiviteter, og i 2012 udgivet et miljøprojekt, Miljøprojekt nr. 1409 om bekæmpelse af støj fra byggepladser, som beskriver støjemissionerne fra bygge- og anlægsarbejderne og de tiltag, der kan anvendes til at begrænse støjgenen mest muligt. Det er på det grundlag, Miljøstyrelsen har gennemgået projektet og de afværgeforanstaltninger, som bygherren har indbygget i projektet, og fundet, at der for visse aktiviteter og arbejdspladser er behov for yderligere krav. Der er ved gennemgangen og kravfastsættelsen især lagt vægt på følgende:

Generelt

Der vil være støj fra maskiner i forbindelse med, at gasrørledningen graves ned på strækningen gennem Danmark, samt fra arbejdspladserne til underboring af naturområder, større vejanlæg og jernbaner, samt fra etableringen af ventilstationerne. Disse aktiviteter er normalt af kortere varighed og flytter sig hele tiden efterhånden som arbejdet bevæger sig frem. Der vil være aktivitet i hvert område i omkring 2-3 måneder og kun i dagtimerne mellem kl. 7 og 18, undtaget eventuelt arbejdspladserne til underboring, hvor der i en begrænset tid på 1-2-uger kan være nødvendigt at arbejde i døgn drift. De mest støjende aktiviteter forekommer i forbindelse med ilandføringen af søledningen ved hhv. Houstrup Strand og Lillebælt samt ved Faxe – sidstnævnte indgår dog ikke i denne afgørelse, da Gaz-System er bygherre. Den høje støjbelastning ved ilandføringsstederne er især forbundet med behovet for etablering af spunsvægge ved ramning eller vibrering. Herudover forekommer der støj i forbindelse med etableringen af den nye gasterminal i Nybro samt kompressorstationen på Sjælland. Støjen fra disse aktiviteter har knapt så høj styrke, men arbejderne kan vare i op til 2½-3 år.

Ledningsarbejdet, gasrør

Der er udført beregninger af støjpåvirkningen af omgivelserne i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993 "Beregning af støj fra virksomheder. Beregningerne viser, at støjpåvirkningen fra langt hovedparten af aktiviteterne forbundet med nedgravningen af gasrørledningen ligger under den oftest anvendte acceptgrænse for støj i dagtimerne fra almindelige bygge- og anlægsarbejder med begrænset varighed på 70 dB(A).

De aktiviteter, som kan give anledning til støj ved boliger over dette niveau, er meget få og af meget kort varighed (få dage). Dertil kommer, at beregningerne er gennemført særdeles konservativt, med al relevant materiel i fuld drift i hele arbejdsperioden, hvilket reelt kun sjældent vil kunne være tilfældet på en byggeplads. Miljøstyrelsen vurderer på det grundlag, at ledningsarbejdet af røroplagspladserne ikke vil kunne give anledning til uacceptable støjforhold ved boligerne langs tracéet.

Røroplagspladser

Der kan endvidere være støj fra kørsel til og fra røroplagspladser, så længe disse bruges. Der etableres i alt ca. 65 røroplagspladser på strækningen. De er alle placeret i det åbne land, og så vidt det er muligt, med god afstand til samlet boligbebyggelse. En mindre del af pladserne vil dog ligge forholdsvis tæt ved enkelboliger eller boligområder. Transport af rør til oplagspladserne vil kun ske inden for normal arbejdstid og inden anlægsarbejdet påbegyndes i det konkrete område. De beregnede støjniveauer fra aktiviteterne på pladserne og kørslen til og fra pladserne ligger godt under ovennævnte acceptniveau. Pladserne anvendes i øvrigt kortvarigt. Miljøstyrelsen vurderer på det grundlag, at anvendelse og kørsel til og fra rør-oplagspladserne ikke vil kunne give anledning til uacceptable støjforhold ved de nærliggende boliger eller boligområder.

Energinet har i øvrigt oplyst, at beboelsesejendomme, som ligger under 50 meter fra rørpladserne, og beboelsesejendomme i de boligområder, der ligger tæt på rørpladserne, vil blive kontaktet forud for etablering af røroplagspladserne, og informeret om tidshorisont og omfang for anvendelse.

Underboring og ramning af kortere varighed

Der foretages underboringer af veje, jernbaner og naturområder/vandløb. Støjpåvirkningerne forbundet med underboringer, i en afstand af hhv. 50, 100 og 300 meter fra arbejdsarealet, er beregnet til omkring 67, 60 og 49 dB(A). Borningsarbejdet tager normalt 2 – 3 uger og udføres primært i dagtimerne mellem kl. 07 og 18, men borearbejdet kræver under tiden, at der også arbejdes om natten.

Ved krydsning af jernbaner skal der foretages ramning af stålspons, og derefter skal røret rammes under vejen, hvilket betyder, at denne type krydsning støjer mere, end de øvrige krydsninger. Ramning af spons vil dog kun foregå i dagtimerne og gennemføres på en til to dage. Enkelte steder findes der boliger i kort afstand fra arbejdspladsen og som i en eller to dage kan blive udsat for særlig høj støjpåvirkning.

Støjgener fra bygge- og anlægsarbejder er som tidligere nævnt reguleret af miljøaktivitetsbekendtgørelsen⁷, og skal anmeldes til kommunen min. 14 dag før igangsættelse af arbejderne, medmindre kommunen har vedtaget forskrifter herfor i henhold til bekendtgørelsen. Kun fire af de kommuner, hvor der berøres af anlægsarbejderne, har vedtaget forskrifter. For disse gælder bl.a., at arbejde uden for dagtimerne kræver kommunalbestyrelsens dispensation.

Miljøstyrelsen vurderer, at underboringsarbejder, der foregår i dagtimerne på hverdage, ikke vil give anledning til uacceptable støjpåvirkninger af de nærliggende boliger, da de særligt støjbelastende aktiviteter har en meget kort varighed og de berørte ejendomme vil være orienteret om forholdene i god tid forinden. Miljøstyrelsen finder imidlertid, at støjende underboringsarbejde uden for dagtimerne så vidt muligt skal undgås, og hvis dette ikke er muligt, skal Energinet udarbejde en støjhåndteringsplan, som forelægges kommunen i forbindelse med anmeldelsen af arbejderne eller ved ansøgning om dispensation. Støjhandleplanen skal redegøre for bl.a. de støjbegrænsende tiltag, der planlægges anvendt, så støjpåvirkningen reduceres mest muligt. Styrelsen fastsætter et vilkår i overensstemmelse hermed.

Ilandføring af søledning

Støj knyttet til ilandføring af søledninger ved Houstrup Strand, Lillebælt (og ved Faxe⁸) er styrkemæssigt langt kraftigere og længerevarende og påvirkningen af omgivelserne langt væsentligere. Der er udført støjberegningerne for anlægsarbejderne ved Lillebælt (og ved Faxe) med programmet SoundPLAN v. 8.0, hvor programmet udregner støjen i udvalgte punkter i henhold til den fælles nordiske beregningsmetode for industristøj. Der er ikke udført støjberegninger for ilandføringen ved Houstrup Strand, da de nærmeste helårsboliger ligger over 3 km væk, og da det nærmeste sommerhus ligger i en afstand af 1000 m fra ilandføringen.

Ilandføringen af gasrørledningen, på begge sider af Lillebælt, medfører anlægsarbejde med nedramning af spons og pæle i dagperioden (særligt støjende) på hverdage i op til 4 fire uger og yderligere anlægsarbejder på land i dagsperioden i op til 9 måneder. I periodens sidste to måneder finder trykprøvning af rørledningen sted. I de første 6 måneder af perioden vil der være anlægsarbejder på havet med eksempelvis uddybningsfartøjer. Anlægsarbejderne på havet vil kunne finde sted hele døgnet.

Miljøstyrelsen er kun VVM-myndighed på land og kan derfor kun regulere støjkluder fra anlægsarbejder på land. Støjkluder på vand kan reguleres i Energistyrelsens afgørelse vedr. anlægsdelene offshore. I Miljøstyrelsens regulering i forhold til landanlægget indgår dog også den kumulative effekt, som støj fra aktiviteterne offshore medfører.

Etablering af spunsvægge og nedramning af pæle er de mest støjbelastende aktiviteter i forbindelse med arbejderne omkring Lillebælt. Bygherre har indrettet projektet således, at dette ar-

⁷ Bek. nr. 844 af 23/06/2017 om miljøregulering af visse aktiviteter

⁸ Ilandføringen ved Faxe indgår ikke i denne afgørelse, men i afgørelsen af samme dato udstedt til Gaz-System.

bejde kun forekommer på hverdage i dagtimerne, og at der i det omfang det er geoteknisk muligt, anvendes vibrering i stedet for ramning, som er en metode, der kan reducere støjuddannelsen væsentligt, med op til 10 dB., jf. listen over afværgeforanstaltninger i afsnit 1.4.

Ramning/vibrering på landsiderne samt ramning af pæle syd for Fænø forventes at ske i 2. halvdel af maj og 1. halvdel af juni. For en række boliger ved Skrillinge Strand vil støjniveauet under spunsningsarbejdet, hvis dette ikke kan ske ved vibrering (eller i de perioder, hvor vibrering ikke er muligt) ligge på godt over 70 dB(A), indregnet et impulsstøjtillæg på 5 dB. Projektet vil, i det omfang vibrering ikke kan anvendes, have væsentlige støjkonsekvenser, som ikke kan afværges yderligere ved kilden.

Miljøstyrelsen finder, at påvirkninger i denne størrelsesorden og varighed ikke kan accepteres og stiller derfor krav om, at nedramning kun anvendes de steder, hvor vibrering ikke er mulig, og at bygherren i så tilfælde beskytter de særligt udsatte beboere, hvor støjpåvirkningen er væsentlig over 70 dB(A), ved at tilbyde etablering af en tilstrækkelig effektiv afskærmning ved boligen, eller midlertidig genhusning.

Der stilles samtidigt krav om, at Energinet anvender nedvibrering til udførelse af spuns og installation af pæle i al den udstrækning, der viser sig at være teknisk mulig, og at bygherren 6 uger før igangsættelse af arbejderne, sender dokumentation for at arbejderne er tilrettelagt i overensstemmelse hermed samt krav om indsendelse af en støjhåndteringsplan til styrelsens accept.

Der er desuden gennemført støjberegninger for forskellige kombinationer af aktiviteter på land og på vand, som beskriver de forskellige faser af ilandføringsarbejdet over den sammenlagt 10 måneders varighed. Det fremgår heraf, at støj alene fra anlægsaktiviteter på land ikke giver anledning til værdier over 54 dB(A) ved nærmeste bolig på Fyn (beregningsspunkt 6). På jyllands-siden er det højeste støjbidrag fra anlægsarbejdet på 47 dB(A) ved (beregningsspunkt 1) bolig og Gl. Ålbo Campingplads. Der er i rapporten redegjort for, at de almindelige anlægsarbejder ikke vil være forbundet med impulser eller rene toner, således at et tillæg på 5 dB til de beregnede støjniveauer i omgivelserne ikke er nødvendig.

Anlægsaktiviteterne på land giver således ikke selvstændige støjbidrag, der vurderes at kunne medføre gener i dagperioden. I aften- og natperioden vil aktiviteterne være begrænset, således at støj derfra ikke vil overstige 40 dB(A) ved nærmeste beboelser. Miljøstyrelsen finder, at dette forhold skal fastholdes som et vilkår.

Miljøstyrelsen finder på det grundlag sammenlagt, at bygherren har undersøgt støjkonsekvenserne ved aktiviteten fyldestgørende og inddraget relevante støjbegrænsende tiltag i projektet. Med de begrænsninger og tiltag, der allerede er indarbejdet i projektet, og de vilkår, der er stillet i denne afgørelse vurderer styrelsen, at krydsningen af Lillebælt ikke vil ske under uacceptable støjforhold.

Stationsanlæggene

Der vil være støj i dagsperioden forbundet med etablering af stationsanlæggene ved Nybro og nær Everdrup (2½-3 år). De nærmeste boliger ligger over 200 m fra anlægsområderne for selve stationerne, og de beregninger, som bygherren har gennemført viser, at støjen ikke vil overskride almindelige grænseværdier for bygge- og anlægsarbejder. Arbejderne på Nybro-terminalen foregår inden for en allerede eksisterende virksomhed og forventes ikke at virke væsentligt generende på omgivelserne. For så vidt angår etableringen af Kompressorstation Everdrup, stiller Miljøstyrelsen krav om, at arbejderne skal indrettes og udføres således, at støjuddannelsen begrænses mest mulig, og at Energinet før igangsættelse af arbejderne indsender dokumentation herfor i form af en støjhåndteringsplan. Støjhandleplanen skal redegøre for bl.a. de støjbegrænsende tiltag, der planlægges anvendt, så støjpåvirkningen reduceres mest muligt.

Ved etablering af adgangsvej til kompressorstationen nær Everdrup vil særligt en enkel bolig blive generet af støj fra trafik til arbejdspladsen, da den krydser selve ejendommen. Energinet har undersøgt flere alternativer for placering af adgangsvejen, så den belaster boliger mindst muligt. På grund af tekniske, økonomiske og tidsmæssige udfordringer, der skyldes området

udpræget blødbundsforhold, og som er udførligt redegjort for i et tillægsnotat til miljøkonsekvensrapporten modtaget den 5. juli 2019, har Energinet besluttet at gå videre med en vejløsning, som i vist omfang hinder en optimal landbrugsdrift på den pågældende mark. Energinet er i dialog med lodsejer med henblik på en bedst mulig tilpasning af vejen i forhold til boligen og med henblik på de videre aftaler omkring evt. jordfordeling og ekspropriation.

Miljøstyrelsen har på foreliggende grundlag ikke yderligere bemærkninger vedr. adgangsvejen, men henleder opmærksomheden på de afværgeforanstaltninger, Energinet har forpligtet sig til i kraft af tiltag 1 d) i afsnit 1.4, samt til at vejen under anlægsfasen desuden er omfattet af det generelle krav fastsat i forhold til beskyttelse af boliger mod gener fra tung transport ad de nye veje mv., som er nærmere redegjort for i afsnit "Trafik". Lodsejerne af omkringliggende beboelsesejendomme, vil desuden blive kontaktet forud for planlægning af anlægsarbejderne, hvorved de har mulighed for at komme med input til den, for dem, bedst mulige anlægsproces.

Anlægsarbejder ved de mindre stationer ligner mest arbejdsgangen for nedgravning af gasledningen. Arbejdet vil kun foregå i dagtimerne. Miljøstyrelsen forventer derfor ikke det vil kunne give anledning til uacceptable støjforhold, som kræver en særlig regulering.

Anlæggelse af elkabler

Den samlede anlægsperiode pr. kabellængde (= en tromle af ca. 1.000 m længde) er i størrelsesorden 2 – 3 uger. Typisk vil det faktiske anlægsarbejdet i nærheden af en bolig foregå i dagtiden over tre dage. Renden vil blive gravet 1. dag, kablet trækkes 2. dag og reetablering (tilbagefyldning af jord i kabelgraven) 3. dag. Der vil imellem perioder med anlægsarbejde være perioder, hvor der ikke er aktivitet. Grundet den korte varighed og intensitet af generne i forbindelse med kabellægningen, vurderer styrelsen at etableringen af kabelanledningerne ikke vil give anledning til uacceptable forhold.

Trafik

Der er i miljøkonsekvensrapportens afsnit 7 redegjort for projektets påvirkninger i forhold til trafikmængden, trafiksikkerheden og trafikfremkommeligheden. Energinet vil i henhold til rapporten arbejde systematisk med en målrettet og effektiv informationsindsats af de berørte husstande og trafikantgrupper, som ifølge deres erfaringer fra tilsvarende projekter, virker effektivt. Disse påvirkninger er udelukkende knyttet til bygge- og anlægsperioden, som for langt hovedparten af anlægget kun varer 2-3 måneder, og hvor behovet for tung transport kun ligger på et par dage.

Det er alene etableringen af den nye gasterminal i Nybro samt af kompressorstationen på Sjælland, der har en længerevarende anlægsperiode helt op til 3 år. Behovet for tung transport varierer meget under anlægsperioden, og på baggrund af de fremlagte faseinddelte tids- og arbejdsplaner for bygge- og anlægsarbejderne for de 2 stationer ses, at trafikken kun har en væsentlig intensitet i en forholdsvis begrænset tidsperiode på højst 1 måned. Det trafikale vejnet omkring Nybro er veludbygget og en væsentlig påvirkning kan derfor udelukkes.

Etableringsarbejderne ved kompressorstationen øst om E47 på Sjælland kræver imidlertid, at der etableres en ny adgangsvej. Der er i miljøkonsekvensvurderingen undersøgt 2 alternative løsninger. Det ene alternativ går på etablering af en ny adgangsvej fra Rønnedevej, som ligger øst for stationsanlægget. Andet alternativ ser på etablering af en ny adgangsvej fra Tågeskovvej og forløber parallelt med Hestehavevej på en strækning af ca. 200 meter. På baggrund af de modtagne høringssvar og synspunkter fremført på borgermøderne har Energinet fravalgt alternativ 2 fuldt ud, således at adgangen til stationen for al tungtransport vil foregå ad den nye adgangsvej fra Rønnedevej. Der etableres fortsat mulighed for adgang via Hestehavevej, primært som beredskabsvej samt indkørsel af maskinel og materiel til kompressorstationens område i forbindelse med nedrivning af eksisterende bebyggelsesmasse på ejendommen, hvis belastning af omgivelserne ikke vurderes at overstige de aktuelle forhold forbundet med landbrugsaktiviteterne på ejendommen.

Behovet for tung transport er primært koncentreret omkring de første måneder af anlægsfasen. Omfanget af tunge transporter til og fra anlægget er for denne periode angivet til omkring 10-20 transporter pr. dag.

Rønnedevej er en hovedvej og afvikling af den tunge transport via en ny direkte adgang fra byggepladsen til denne vej, vil trafikalt være uden væsentlig påvirkning. Der er kun en bolig tæt på denne forbindelse (90 m). Miljøstyrelsen vurderer, at beboerne på denne ejendom på grund af den korte afstand og anlægsperiodens varighed (2-2½ år) bliver udsat for en meget intensiv påvirkning. Selvom påvirkningens varighed kan anses for begrænset, stiller styrelsen krav om, at Energinet anlægger vejen så langt fra boligen, som det er muligt, og sikrer boligen mod gener, herunder støv, støj, mv. ved effektiv afskærmning, placeret efter nærmere aftale med ejere/beboere på ejendommen.

Det er endvidere ikke muligt på nuværende tidspunkt i projekteringen af anlægget at fastlægge samtlige adgangsveje til arbejdsområdet og de tilsluttende arbejdspladser. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at det ikke kan udelukkes, at det undervejs i etableringsfasen opstår behov for at anlægge midlertidige adgangsveje, hvor der ingen vej findes i dag, eller hvor der i dag blot er en sti. Støjpåvirkningen fra en kørende lastbil i 100 m afstand ligger på mellem 55 dB(A) til 60 dB(A). Dertil kommer, at kørsel på mindre veje over markjord giver anledning til ophvirvling af støv med stor rækkevide, afhængigt af vejrforhold og jordtype. En vedvarende tung trafik tæt på en bolig er desuden til almen gene for beboerne og deres aktiviteter omkring boligen samt deres sikkerhed. Til forebyggelse af eventuelle væsentlige gener af boliger, der ligger tæt på disse veje, finder Miljøstyrelsen, at der skal stilles krav om, at transporterne kun undtagelsesvis må foregå uden for dagtimerne (kl. 7-18) og at Energinet skal sikre, at nye midlertidige vejadgange til tung transport under anlægsfasen skal anlægges så langt som muligt fra boliger. Er afstanden fra boligen kortere end 100 m og vejen anvendes i en forholdsvis længere periode, fx i en uge eller længere, eller hvis kørselsbehovet er intensiv og overskrider 20 tunge transporter pr. dag (svarende til i gennemsnit 4 kørsler i timen), skal boligerne sikres mod gener, herunder støv, støj, mv. ved effektiv afskærmning, placeret efter nærmere aftale med ejere/beboere på den berørte ejendom.

Der vil være steder, hvor gasrørledningen skal krydse veje, og hvor vejen skal graves op. Generne herfra minimeres ved anvisning af alternative ruter, imens arbejdet finder sted og påvirkningerne vil være forholdsvis kortvarige. Krydsninger af større veje vil blive foretaget eventuelt i to etaper, så der altid er mindst et spor åbent. Krydsninger af motorveje og jernbaner foregår ved underboringer, som dog tager længere tid. Arbejdet foregår med tilladelse fra Vejdirektoratet og Banedanmark.

Rekreative aktiviteter

Rekreative aktiviteter bliver påvirket så længe, der er anlægsaktiviteter langs gasrørledningen i et område. Da perioden med aktivitet er kortvarig (typisk 2-3 måneder) er der tale om en mindre påvirkning. Ved Houstrup Strand og i Blåbjerg Klitplantage påvirkes de rekreative aktiviteter på stranden og i dele af plantagen henover to somre. Rekreative veje og stier påvirkes lige som de øvrige veje i meget korte perioder, og enten laves en midlertidig stiforbindelse, fx ved brug af jernplader eller der skiltes med alternative forbindelser, så der fortsat er mulighed for passage forbi arbejdsområdet. Brugere af området har således flere alternative muligheder for at benytte strande og stier i plantagen, og påvirkningen, taget den forholdsvis korte varighed i betragtning, vurderes under omstændighederne at være acceptabel.

Ved Lillebælt vurderes, at de rekreative forhold i nærområdet, herunder ved Gl. Ålbo Campingplads på jyllandssiden og ved boliger med direkte adgang til stranden samt beboelsen på Fænø og beboelserne med direkte adgang til Skrillinge Strand indenfor og nær anlægskorridoren, vil blive væsentligt påvirket i anlægsperioden. Den rekreative værdi ved ophold i sommerhuse og tilhørende udearealer, samt rekreative aktiviteter på havet eller i vandkanten vil også blive forringet i anlægsperioden.

Påvirkningen skyldes både anlægsaktiviteterne på land og på vand, som således vil virke kumulativt. Påvirkningen vil dels skyldes, at der i perioder vil være afspærrede anlægsområder ved stranden og restriktioner for færdsel på vandet, hvilket vil besværliggøre eller hindre adgang og dermed aktiviteter som badning, kystnær sejlads, vandring/cykling i områderne og lignende, dels at de rekreative områders værdi i nærområdet bliver forringet på grund af, at områderne støjpåvirkes i et omfang, som kan opleves generende.

Da anlægsarbejdet ude i Lillebælt forventes at tage op til 6 måneder og anlægsarbejdet på land op til 10 måneder. Den kumulative virkning, gør, at den væsentligste påvirkning vil opleves i den periode, hvor arbejdet foregår både på vand og på land samtidigt. Det er således tale om en periode på ca. 6 måneder. Energinet vil i samarbejde med berørte lodsejere og Kolding Kommune arbejde for en midlertidig omdirigering af gående trafik langs kysten fra Gl. Ålbo campingplads forbi anlægsområdet ved kysten og videre mod nord i Kolding Kommune. Når anlægget er færdigetableret, kan områdets rekreative værdier genskabes. Dertil kommer, at støjpåvirkningen fra såvel anlægsaktiviteterne på land, som på vand, søges minimeret mest muligt, via de foranstaltninger, som bygherren har indbygget i projektet, jf. afsnit 1.4, samt de vilkår, der stilles i denne afgørelse, jf. tidligere afsnit om støj.

Også Middelfart Golfbane vil blive berørt i perioden, både fysisk og støjmæssigt. Den fysiske påvirkning minimeres ved, at arbejdet tilrettelægges, så det kan udføres over efteråret/vinteren, hvor der er mindst aktivitet på banen. Den fysiske påvirkning reduceres ved, at tracéet tilpasses forholdene, så banens væsentligste dele bliver påvirket mindst muligt.

Anlægsarbejdet kan også give gener for turister og andre, der bruger området til rekreative formål som lystsejlad, dykning, fritidsfiskeri og badning. Det vil dog være muligt at finde egnede steder til disse aktiviteter andre steder i nærheden.

Miljøstyrelsen finder på det grundlag ikke anledning til at stille supplerende krav til projektet med hensyn til de rekreative interesser i og omkring projektområdet.

Beskyttet natur

Der er gennemført vurderinger af, om projektet vil medføre væsentlig påvirkning af natur og dyreliv i området, herunder de internationalt beskyttede Natura 2000-områder. Natura 2000 områderne er omtalt i 1. afsnit i dette kapitel. Her omtales alene påvirkninger på øvrige beskyttet natur. Den største påvirkning af naturen og dyrelivet er knyttet til anlægsfasen, når rørledningen graves ned. Flere naturområder, der er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven gennemgraves inden for et indsnævret anlægsbælte. Energinet har i forbindelse med udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten kortlagt samtlige registrerede § 3 arealer, som den forventede linjeføring vil kunne påvirke, og undersøgt disse sammen med potentielle, ikke-registrerede, § 3-arealer inden for området. Undersøgelsen har vist, at naturværdien af de gennemgravede områder er moderat til dårlig.

Energinet har oplyst, at arbejdsbæltet ved passage af beskyttet natur vil blive reduceret til maks. 20 m og områderne vil herefter blive reetableret på en måde, der sikrer strukturel variation og fremmer en hurtig genetableringsproces. Det forventes derfor, at samtlige beskyttede naturområder, der bliver berørt under projektets etableringsarbejder, vil genvinde sit naturindhold inden for en årrække. Det er kun to § 3-beskyttede vandhuller (nær Husted Mose i Vejen Kommune (lokalitet 26026 og 26826)), der skal nedlægges. Der etableres erstatningsvandhuller inden de eksisterende nedlæggelse.

Mindre vandløb gennemgraves ved krydsning i en proces, der kun tager få dage. Vandløbet ledes uden om gennemgravningen, imens arbejdet foregår. Vandløbene og deres brinker reetableres efter gennemgravningen, så der kun er tale om en kortvarig påvirkning. Store og højt målsatte vandløb passeres ved at bore eller presse gasrørledningen under vandløbet. På den måde undgås det at forstyrre vandløbet, ligesom de naturområder, der grænser op til vandløbet, også friholdes. Der er afværgeforanstaltninger indbyggede i projektet, afsnit 1.4.

Krobæk er et vandløb, hvor målsætningen er opfyldt. Det er derfor vigtigt, at vandløbet ikke påvirkes på en måde, der forringer, dets tilstand. Der stilles derfor krav om, at såfremt der etableres en overkørsel over Krobæk, skal det sikres, at overkørslen etableres i overensstemmelse med "Retningslinjer for udarbejdelse af vandområdeplaner 2015-2021" (Intern arbejdsinstruks, 2016) (se 52, "Vandløbets kontinuitet"). Endvidere skal overkørslen, såfremt der er tale om en rørbro, etableres i overensstemmelse med anbefalinger i "ABC i vandløbsrestaurering" (afsnit 2.6 Rørlægninger, 2. afsnit).

Det er imidlertid væsentligt, at berøring af beskyttet natur forebygges samt holdes på et absolut minimum. Styrelsen stiller derfor krav om, at Energinet i forbindelse med detailprojekteringen af anlægget sikrer, at placering af gasledning, linjeventilstationer og arbejdspladser, herunder rørpladser, arbejdsveje m.v. i § 3 beskyttede naturområder så vidt muligt undgås. Hvis dette ikke er muligt, skal anlæg og arbejdsarealer m.v. placeres således, at § 3 beskyttet natur påvirkes mindst muligt, herunder at fraktionering af området undgås. Er påvirkningen ikke uvæsentlig, skal der etableres erstatningsnatur.

Dertil stiller der krav om, at evt. kørsel med tungt materiel i § 3 områder skal minimeres, for at undgå komprimering af jorden og at der skal blive udlagt køreplader eller brugt tilsvarende teknikker, der beskytter underliggende naturtyper. I § 3-områderne skal vegetationen i fragraves som tørv, der kan lægges ud i traceet igen for at fremme reetableringen af naturområdet, medmindre en konkret vurdering viser, at genplacering af tørv vil kunne bremse/forhindre en positiv udvikling af det pågældende naturområde. Herudover skal der undgås at sammenblende jordlagene. Endelig skal anlægsbæltet søges reduceret i det omfang, det er praktisk muligt.

Dertil stilles krav om, at kørsel i forbindelse med bygge- og anlægsarbejderne, herunder ved etablering af arbejdsarealer og arbejdsveje i og omkring våde områder langs vandløb og søer samt våde § 3 naturområder (moser), så vidt muligt undgås. Hvis det ikke kan undgås, skal der udlægges køreplader, som fordeler trykket fra de tunge køretøjer eller anvendes lignende teknikker. Alternativt kan anvendes køretøjer, der er forsynet med brede gummihjul eller bæltekøretøjer beregnet til kørsel på meget blød bund.

Ved passage igennem eller tæt på våde beskyttede områder, skal Energinet sikre, at der etableres foranstaltninger, der effektivt forhindrer evt. bevægelse på langs af røret, fx ved hjælp af lerskot.

Ved passage igennem områder udlagt som lavbundsarealer samt ved krydsning af vandløb ved udgravning skal rørledningen indrettes med betonryttere, eller på anden vis, således at rørledningens tilstedeværelse ikke forhindrer evt. fremtidig udnyttelse af lavbundsarealerne ifm. genopretningsprojekter, eller begrænser mulighederne for vedligeholdelse af vandløbene. Energinet har indrettet projektet således, at der etableres overdækning af røret med betonplade, hvor røret ligger under vandløb og der etableres betonryttere igennem de lavbundsområder, hvor der er genopretningsprojekter i gang. Energinet har desuden oplyst og anført på listen over foranstaltninger, at også rørstrækninger igennem øvrige udlagte lavbundsområder vil blive sikret, hvis et vådområdeprojekt bliver aktuelt.

Miljøstyrelsen vurderer på foreliggende grundlag og under forudsætning af, at ovennævnte vilkår overholdes, at påvirkningen af beskyttet natur i og omkring anlægstracéet primært vil være kortvarig og genoprettelig inden for en årrække, der ikke vil forekomme uacceptabel.

Vandløb søer og havet

Der er på nuværende tidspunkt planlagt udledning af spildevand, herunder overfladevand eller oppumpet/afledt grundvand, i forbindelse med anlægsarbejderne direkte til recipient. Rørledningerne skal imidlertid trykprøves før anlægget kan tages i brug. Trykprøvning af rørledningen over Lillebælt skal trykprøves med havvand, som efter behandling skal ledes ud til Lillebælt via et rør fra Jyllands side. Kolding Kommune har på baggrund af ansøgning fra Energinet udarbejdet et udkast til § 28 tilladelse for udledningen på en række nærmere vilkår. Kommunens tilladelse erstatter VVM-tilladelsen for så vidt angår denne aktivitet, og forholdet omtales derfor ikke yderligere her.

Også rørledningerne på land skal trykprøves. Der trykprøves i gennemsnit ca. 4 km rørledning ad gangen, med et vandforbrug på forventet 3000 m³. Energinet har siden offentliggørelsen af miljøkonsekvensrapporten har arbejdet videre med at afdække mulighederne for at anskaffe de nødvendige vandmængder, herunder med mulighederne for at maksimere genbrug af vandet. På den baggrund har Energinet oplyst, at den nødvendige vandmængde til trykprøvningen vil kunne skaffes inden for vandværkernes/boringernes gældende tilladelser, således at etablering af nye indvindingsboringer ikke vil være nødvendig. Det er væsentligt for rammerne for den

gennemførte miljøvurdering at fastholde, at det ikke rummer eventuelt behov for øget vandindvinding. Miljøstyrelsen finder det derfor relevant at tydeliggøre dette ved vilkår.

Energinet har herudover besluttet, at det brugte vand ikke skal bortskaffes ved direkte udledning til en recipient, men nedsives på landbrugsjord efter aftale med lodsejer samt accept eller tilladelse fra kommunen. Denne del af projektet er beskrevet og miljøvurderet separat i et notat, som udgør et tillæg til miljøkonsekvensrapporten og som offentliggøres sammen med denne afgørelse. Energinet har i notatet anført, at vandet, der skal bortskaffes vil blive analyseret for evt. forurening og resultaterne vil blive forelagt for kommunen, når der skal indhentes accept. Energinet har endvidere oplyst, at nedsivningen vil ske efter konkret aftale med ejeren af pågældende landbrug. Denne fremgangsmåde fastholdes ved et vilkår.

Eksisterende og fremtidige kommunale planer

Kommunerne har i deres planlægning udlagt områder til forskellige formål, og der er områder, hvor eksempelvis by- eller erhvervsudvikling forventes i fremtiden. Sådanne områder kan påvirkes af gasrørledningen, der kan lægge begrænsninger på den fremtidige brug. Energinet har på baggrund af dialog med de berørte kommuner så vidt muligt tilpasset linjeføringen, så den undgår at begrænse kommunernes kendte udviklingsplaner. Der er tilsvarende på baggrund af høringssvar indkommet fra lodsejere, erhvervsdrivende og andre relevante interessenter foretaget justeringer af tracéet, så projektets påvirkning for den enkelte også kan holdes på et acceptabelt niveau. Styrelsen finder ikke på foreliggende grundlag anledning til at bemærke yderligere i forhold til de samfundsmæssige hensyn.

Råstofindvinding

Rørledningen passerer en række områder i Jylland og på Fyn, hvor der enten foregår råstofindvinding, eller som er udlagt som råstofinteresseområder. På Sjælland er det kun kabelanlægget, der passerer råstofinteresseområder. Påvirkningen af råstofgravene i anlægsfasen er forholdsvis begrænset og midlertidig. Der vil dog også være en varig påvirkning af mulighederne for udnyttelse af hele områdets indvindingspotentiale, da der inden for sikkerhedszonen på 20 meter på hver side af gasrørledningen som udgangspunkt ikke må finde råstofindvinding sted. På landsbasis påvirker projektet imidlertid kun få indvindingsområder, ligesom påvirkningen kun sker på en mindre del af pågældende råstofområde. Hvor gasrørledningen begrænser muligheden for indvinding af råstoffer, vil dette indgå i ekspropriationsforretningen. Miljøstyrelsen finder på det foreliggende grundlag ikke anledning til at stille supplerende krav.

Land- og skovbrug

Dræn

I forbindelse med nedgravning af gasrøret på landbrugsjord, vil rørledningen afbryde de eksisterende dræn på de landbrugsarealer, der gennemgraves. Når gasrørledningen er lagt i jorden, vil drænene blive reetableret til minimum samme stand, som inden anlægsarbejderne gik i gang. Hvis en lodsejer oplever særlige drænproblemer, har Energinet oplyst, at der efter konkret aftale med Energinet kan tilknyttes en ekstern drænkonsulent, som kan afklare særlige udfordringer i forhold til eksisterende og planlagte dræn i anlægsområdet. I en periode på op til 10 år efter anlægsarbejdets afslutning, påtager Energinet sig ansvaret for skjulte fejl og mangler ved dræn, der er berørt af Energinets anlægsarbejde. Med henvisning til den forholdsvis meget begrænsede tidsrum drænene bliver afbrudt, vurderer Miljøstyrelsen, at dette forhold ikke kan give anledning til væsentlige miljømæssige påvirkninger. Energinet har på baggrund af høringssvarene og bemærkningerne fremkommet på borgermødet endvidere tillagt følgende de afværge foranstaltninger, de i forvejen har indarbejdet i projektet: Hvis drænene generelt befinder sig i en dybde ned til omkring 1,2 – 1,3 m, vil gasledningen som udgangspunkt lægges dybere. Hvis et enkelt dræn ligger meget dybt, men ikke således at gasledningen kan passere over det, vil gasledningen blive bukket lokalt, således at gasledningen placeres under dræne. Foranstaltningerne fremgår af afgørelsens afsnit 1.4, pkt. 8. a). Det skal understreges, at implementeringen af de deri listede foranstaltninger er en grundlæggende forudsætning for at der kan meddeles tilladelse til projektet efter miljøvurderingsloven. Det er imidlertid vigtigt af hensyn til såvel landbruget og det stedlige økosystem, at der er fokus på at den hydrologiske balance i de områder, der berøres af projektet, ikke ændres på sigt. Miljøstyrelsen fastholder derfor genetableringen af dræn til uændret effektivitet ved et vilkår i afgørelsen.

Virkning på landbrugsjord og skovbrug

Når anlægsarbejderne er afsluttet, bliver arealet genetableret og landbrugsdriften m.v. Inden for en afstand på 5 m fra gasrørledningen må jorden dog ikke bearbejdes dybere end 60 cm. Ekspropriationskommissionen fastlægger erstatningen for den rådighedsindskrænkning, som påføres ejendommen. Når anlægsarbejderne er udført, yder Energinet desuden erstatning for afgrødetab, strukturskade, midlertidige ulemper, beplantning m.v. Herudover vil der være begrænsninger på de ejendomme og arealer, som ligger inden for den såkaldte class location zone på 200 m hver side af gasledningen, hvor der kræves en forudgående vurdering af sikkerheden før, der ny bebyggelse, hvor mennesker kan opholde sig i længere tid, kan tillades. Hensynet til eksisterende og planlagt bebyggelse er allerede inddraget ved anlæggets projektering og valg af rørtykkelser.

Langs strækningsanlæggene findes spredte skovpartier i form af fredskov/urørt skov samt plantager, der indgår i en erhvervmæssig udnyttelse af skoven. Gener fra anlæggene kompenseres som for landbrugsdrift efter individuelle forhandlinger og gældende regler. Energinet oplyser endvidere, at påvirkningerne vil blive minimeret ved at anvende specielle arbejdsteknikker og derved reducere det normalt 32 meter brede anlægsbælte for gasrørledningen til kun 15-20 m brede ved passage af skove og levende hegn.

Herudover har Energinet oplyst, at der vil blive etableret erstatningsskov for de fredskovsarealer, der påvirkes. Miljøstyrelsen stiller i forlængelse heraf krav om, at etablering af erstatningsskov skal aftales konkret med Miljøstyrelsen Østjylland og hhv. Miljøstyrelsens Storstrøm.

I en række høringsvar er der endvidere udtrykt ønske om, at tracéet igennem skoven bugtes let for at undgå en uhensigtsmæssig visuel fraktionering, smat neddæmpe vindpåvirkningen af de forreste træækker langs den strækning, der ikke må beplantes. Miljøstyrelsen finder, at dette ønske kan imødekommes i det omfang, det anlægsteknisk er muligt for Energinet at indrette anlægget på det pågældende sted med en let bugtning og stiller et vilkår herom i afgørelsen.

Levende hegn

Styrelsen finder endvidere for væsentligt, at ryddet levende hegn genoprettes i videst muligt omfang, så dets økologiske funktion og lævirkning genetableres over en kortere tid. Dokumentation for reetableringen skal kunne forevises tilsynsmyndigheden på forlangende i form af fx billedmateriale fra før og efter anlæggets etablering.

På baggrund af høringssvarene indføres desuden en præcisering i vilkåret om at arbejdsbæltet skal holdes til et absolut minimum, når diger bliver gennembrudt.

Arkæologi og kulturarv

Underjordisk kulturarv: Inden anlægsarbejderne igangsættes, vil de ansvarlige kulturhistoriske museer udføre arkæologiske forundersøgelser i søgegrøfter i hele arbejdsbæltets bredde. Er der arkæologiske fund i forbindelse med forundersøgelserne foretages egentlige arkæologiske udgravninger. Områderne frigives til anlægsarbejder, når museerne har afsluttet enten forundersøgelser eller udgravninger.

Beskyttede diger: Krydsning af diger ved anlæg af gasrørledningen sker som udgangspunkt ved gennemgravning. Inden diget gennemgraves skal der søges om tilladelse hos den ansvarlige kommune. Diget besigtiges og fotoregistreres, så reetablering kan ske til samme tilstand, efter anlægsarbejdernes afslutning.

Kirker og kulturarvsminder: Gasrørledningen og linjeventilstationer er planlagt, så synlig kulturarv som for eksempel kirker og kæmpehøje ikke påvirkes af anlæggene i driftsfasen. Anlægsarbejderne vil passere synlig kulturarv, men vil kun udgøre en synlig påvirkning i en periode på op til tre måneder, og påvirkningen vurderes derfor ikke væsentlig.

Landskab og visuelle påvirkninger

Anlægsarbejderne i forbindelse med nedgravning af gasrørledningen vil give kortvarige visuelle påvirkninger så længe anlægsarbejdet udføres i et område. Når ledningen er lagt i jorden, vil den ikke efterlade synlige spor ud over markeringspæle og et bælte på op til 10 meter på

hver side af ledningen, hvor bevoksning er fjernet. Der forventes ikke væsentlige negative visuelle påvirkninger fra linjeventilstationer, som er små og lave anlæg, der optager mindre områder og som udgangspunkt skjærmes bag lav beplantning.

Kompressorstationen ved Everdrup vil når den står færdig være synlig i nærområdet set fra vest og syd, mens skovområdet Tågeskov Hestehave afskærmer anlægget set fra nord-nordøst. Fra længere afstande vil terrænforhold og bevoksning skjule bygninger og de lavere tekniske elementer, og det vil primært være de øvre dele af den op til 45 m høje skorsten, som vil være synlig over længere afstande. For at reducere den visuelle påvirkning vil stationen blive omkranset af et 15-30 meter bredt beplantningsbælte, der med tiden vil mindske synligheden af anlægget. På baggrund af høringsssvarene er Energinet endvidere i gang i dialog med kommunen og beboerne med at tilpasse såvel terræn og vegetation, så afskærmningen bliver effektiv og i videst muligt omfang opfylder naboønskerne.

Det bemærkes, at placeringen af anlægget blev fastlagt på baggrund af en omfattende undersøgelse af i alt 11 alternative placeringer, som blev nøje undersøgt både i forhold til de landskabelige interesser i området, antallet af boliger, herunder om der er landsbyer i nærheden, som kan blive væsentligt påvirket, adgangsmulighederne til elforsyning, vejbetjening samt det, der teknisk er muligt at gennemføre inden for projektets fysiske rammer. Undersøgelserne og resultaterne heraf fremgår af rapportens kapitel 11.

På baggrund af ovenstående vurderer Miljøstyrelsen at påvirkningen af landskabet ved lokaliseringen af kompressorstationen er moderat. Energinet har i miljøkonsekvensvurderingen redegjort for anlæggets udformning og tiltag, der sikrer en hensigtsmæssig indpasning af anlægget i landskabet og i forhold til omgivende natur. Miljøstyrelsen finder på det grundlag, at påvirkningen efter omstændighederne for projektet er acceptabel. For at sikre, at de væsentligste elementer som kan påvirke landskabet overholdes, stiller Miljøstyrelsen krav om, at Energinet, når detailprojekteringen er tilendebragt og senest 3 måneder før igangsættelse af anlægsarbejderne, til Miljøstyrelsens gennemsyn og accept sender tegningsmateriale og beskrivelser, der viser bebyggelsens (inkl. skorstenes) højde og facadeudtryk, samt lokaliseringen og kvaliteten af den afskærmende beplantning med reference til indretningstegningerne og visualiseringerne indeholdt i miljøkonsekvensrapporten.

Ved Nybro vil de nye anlæg kun i begrænset omfang være synlige og i det omfang, de stikker op over den eksisterende beplantning omkring stationen.

Linjeventilstationerne er generelt lave konstruktioner bestående hovedsageligt af rørinstallationer som afskærms med tilplantet vegetation. På baggrund af indkomne bemærkninger under høringsfasen omhandlende erfaringer med eksisterende linjeventilstationer, finder Miljøstyrelsen anledning til at supplere afgørelsen med et vilkår om tilstrækkelig vedligehold af den afskærmende vegetation, således at de landskabelige og visuelle indtryk ikke forringes med tiden.

Beskyttelse af jord- og grundvandsforurening

Grundvandssænkning

Der kan være behov for midlertidigt at sænke grundvandet til under ledningsgravens bund langs visse strækninger. Forholdene findes beskrevet udførligt i rapportens afsnit 13. Der er primært tale om tørholdelse af ledningsgraven, mens ledningen bliver lagt i, hvilket er en ganske begrænset tidsperiode, der kunne vare fra få dage til 2-3 uger i det enkelte område. Det vil således være tale om forholdsvis begrænsede mængder grundvand, der skal bortledes. Bortledningen af det tilstrømmende vand i ledningsgraven vil oftest blot ske ved simpel tørholdelse eller dræning under ledningsgraven. Er en aktiv grundvandssænkning nødvendig vil det ifølge oplysningerne ske ved sugespidsanlæg, så påvirkningen af grundvandet udelukkende er af lokal karakter omkring selve ledningsgraven. Miljøstyrelsen har på det grundlag ikke bemærkninger til projektet fsva. påvirkninger af grundvandsressourcen.

Det bemærkes imidlertid, idet der fremgår af rapporten, at det oppumpede vand ikke vil blive bortskaffet ved udledning til eller tæt ved en recipient, men ved nedsivning i nærområdet, at

nedsivning af oppumpet grundvand, afhængigt af sammensætning og risiko for indhold af forurenende stoffer ikke må udledes til jorden, med mindre der er meddelt en nedsivningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, som kommunerne er myndighed for.

Eksisterende jordforureninger

Energinet har kortlagt kendte jord- og grundvandsforureninger langs ledningen. Der er konstateret meget få forureningskortlagte arealer, og gasrørledningen forventes således kun at krydse syv forureningskortlagte arealer. Arealerne bliver undersøgt nærmere inden anlægsarbejdet påbegyndes. Hvis ledningen skal lægges i et område med en forurening, vil jorden blive håndteret og deponeret efter kommunens konkrete anvisning. Risikoen for mobilisering af forurenede grundvand i forbindelse med grundvandssænkninger er ligeledes vurderet. Hvis forundersøgelserne dokumenterer forurening, vil bortskaffelsen grundvand fra en eventuel sænkning ligeledes ske efter kommunens anvisning. Såfremt der findes nye ikke kortlagte forureninger under anlægsarbejderne, vil arbejdet blive stoppet og kommunen orienteret, så den videre håndtering af forureningen kan aftales. Da ledningen primært ligger på landbrugsjord vurderes risikoen for at støde på ukendte forureninger at være lille.

Miljøstyrelsen vurderer endvidere at projektet ikke vil kunne medvirke til spredning af eventuelle eksisterende jordforureninger, der ligger uden for arbejdsområdet, da grundvandssænkning udelukkende sker med henblik på tørholdelse af ledningsgraven og er derfor af meget begrænset omfang og varighed.

Jord- og grundvandsforurening

Til forebyggelse af evt. forurening af jord og grundvand fra aktiviteterne på de midlertidige arbejdspladser stilles der krav om, at eventuelle oplag af olie- og kemikalier på pladserne kun sker i tætte, egnede beholdere/emballage, sikret mod påkørsel og med mulighed for opsamling af eventuelt spild. Skulle uheldet være ude skal spild af olie eller kemikalier opsamles straks og bortskaffes efter kommunens anvisning. Rester af olie eller kemikalier skal fjernes helt efter afsluttet brug af arbejdspladsen.

Energinet har oplyst, at boremudder, der vil blive anvendt i forbindelse med underboringen af beskyttede naturområder mv., ikke vil indeholde stoffer af type og/eller mængder, der kan forurene jorden, grundvandet, eller overfladevand, men have en kvalitet svarende de boremuddertyper, der er gængse anvendt i forbindelse med vandindvindingsboringer. Miljøstyrelsen fastholder dette ved vilkår for tilladelsen.

NORM- affald

NORM-affald (Naturally Occurring Radioactive Material) er knyttet driften og stammer fra oprensning af gasrørene, hvilken foretages cirka 1 gang hvert 10. år, for hver scraper-station, som findes på udvalgte linjeventilstationer. Der indsamles ved denne lejlighed ca. 1-5 l NORM-affald. Håndtering og opbevaring af NORM-affald i Danmark skal være godkendt af Statens Institut for Strålebeskyttelse og Arbejdstilsynet, som også fører tilsyn med tilladelserne. Der er ingen opbevaring af NORM-affald på de enkelte L/V stationer. Affaldet transporteres efter opsamling fra linjeventilstationen til et godkendt oplag på stationen i Egtved. Statens Institut for Strålebeskyttelse har i forbindelse med høringen gjort opmærksom på kravene vedr. håndteringen og opbevaringen af NORM-affald. Energinet har oplyst, at de allerede har en godkendelse til håndtering af NORM affald fra eksisterende installationer efter reglerne herfor til SIS, og at de nødvendige oplysninger om mængde og indhold af radioaktive stoffer og styrke vil indgå i den ansøgning om fornyelse af tilladelsen, som Energinet skal indhente hos SIS, før anlægget sættes i drift. Det drejer sig endvidere om affald af kendt proveniens og yderst begrænsede mængder, både set i forhold til den enkelte håndtering og i forhold til anlæggets totale levetid. Miljøstyrelsen har på det grundlag ikke anledning til bemærkninger.

Luft og klima

Emissioner for drift af Baltic Pipe er primært af elektricitet til drift af kompressorer, energi til opvarmning af gas og anlæg samt mindre metan-emissioner fra måleudstyr og vedligehold af anlæg. Samlet ventes det, at Baltic Pipe vil udlede ca. 30.000 ton CO₂(eq) om året. OML-beregninger fra modtagerterminalen ved Nybro viser, at kravene til udledning af røggas til luften er overholdt. Denne del af anlægget er detailreguleret i Miljøstyrelsens miljøgodkendelse.

Virksomheden af udledning af udstødningsgasser fra entreprenørmaskiner og andre køretøjer i anlægsfasen og risiko for lokale støvgener ved tørre og blæsende forhold vurderes ikke væsentlig, da anlægsarbejderne er kortvarige og foregår i stor afstand fra boliger og i det åbne land, hvor spredningsforholdene er gode. Hvis der opstår støvgener under tørre og blæsende forhold vil disse blive reduceret ved hjælp af støvreducerende metoder så som vanding, hensigtsmæssig placering og oplag af jord og sand, anvendelse af køreplader mv., som fremgår af listen over afværgeforanstaltninger i afsnit 1.4. Støvgener fra evt. tungtransport tæt på boliger under anlægsfasen er endvidere reguleret ved vilkår 7 for afgørelsen.

Samlet konklusion:

Det er Miljøstyrelsens samlede vurdering, at der ikke er uacceptable miljømæssige forhold som følge af projektet. Endvidere ses de miljøpåvirkninger projektet medfører ikke at have en sådan karakter eller omfang, at det taler afgørende imod, at projektet etableres.

5. Overvågning

Miljøstyrelsen finder ikke på foreliggende grundlag, jf. vurderingerne og konklusionerne i afsnit 4, anledning til at fastsætte overvågningsvilkår, jf. dog afsnit 1.4 Afværgeforanstaltninger, pkt. 10. g. samt vilkår 10.

6. Offentliggørelse

Afgørelsen om at meddele VVM-tilladelse inkl. bilag vil blive offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside (www.mst.dk) den 12. juli 2019

7. Klage

En VVM-tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år, efter at den er meddelt, jf. Miljøvurderingsloven § 39.

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, som er på 900 kr. for private og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside (<https://naevneneshus.dk/>).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest fire uger efter offentliggørelsen af afgørelsen, dvs.

den 9. august 2019.

Miljøstyrelsens afgørelse kan indbringes for domstolene inden 6 måneder fra afgørelsens offentliggørelse.

VVM-tilladelse (Tilladelse efter miljøvurderingsloven § 25) for:
Baltic Pipe Projekt
Landdelen: Fra Houstrup Strand til Faxe Syd tilslutningspunktet
(Energinet er bygherre)

Meddelt af:
Miljøstyrelsen
Landskab og Skov
Ref. Damoe/Lioel

Dato for meddelelse:
Den 12. juli 2019

Dato for annoncering:
Den 12. juli 2019

Klagefristen udløber:
Den 9. august 2019

Søgsmålsfristen udløber:
Den 12. januar 2020

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet 3 år, efter at den er med-
delt, jf. miljøvurderingsloven § 39.

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

www.mst.dk